XXXIX. évfolyam. Budapest, 1929 január 17. 5. (3352.) szám.

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer, csütörtökön és vasárnap.

OMGE évi tagsági díj:

Földbirtokosok, bérlők és uradalmak	200 holdig	15 pengő
	500 „	30 „
	1000 „	60 „
	2000 „	90 „
	3000 „	120 „
	ezen felül	150 „
Részvénytársaságok, szövetkezetek, vállalatok		90 „
Egyéb tagok részére évi tagdíj		10 „

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona

Az egyesületi tanács felügyelete alatt

A szerkesztésért és kiadásért felelős: **Buday Barna** főszerkesztő.

Szerkesztő: **Rothmeyer Imre**

Szerkesztőség: Budapest, IX., Köztelek-u. 8. Telefon: Aut. 866—05

Előfizetési árak:

A m. kir. földmüvelésügyi minisztérium által időnkint kiadott „Rádió gazdasági előadások" cimü füzettel együtt.

OMGE-tagoknak:		Előfizetőknek:	
Negyedévre	6 pengő	Negyedévre	10 pengő
Félévre	11 „	Félévre	18 „
Egészévre	20 „	Egészévre	32 „

Külföldre a fenti árak és a postaköltség
Előfizetést csak naptári negyedévekre fogadunk el

Kiadóhivatal: Budapest, IX., Üllői-út 25. Telef.: Aut. 899—32

TARTALOM:

A tőzsdei spekuláció és a magyar gabonaárak. (*Sajgó Jenő dr.*)
Friss szántásba, vagy ülepedett földbe vessük-e a buzát? (*Vizsolyi Gyula.*)
A hussertések nagyobb sulyra hizlalása. (*Szaborszky Jenő.*)
Festék a juhok jelzésére. (*Szabó Endre dr.*)
A sertéspestis és az ellene való védekezés Kőbányán. (*Köves János dr.*)
Törvények és rendeletek.
Könyvismertetés.
Bánjunk jól a munkásainkkal. (*Hubay Konrád.*)
Vegyes közlemények.
Tőzsde, kereskedelem.
Szerkesztői üzenetek.

AZ OMGE KÖZLEMÉNYEI.

Meghivó

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület

rendkivüli diszközgyülésére,

amelyet *1929. évi január hó 30-án, szerdán délelőtt 11 (tizenegy) órakor* tartunk meg a „Köztelek" székházának nagytermében (Budapest, IX., Köztelek-utca 8. szám, II. emelet).

Napirend:

1. Elnöki megnyitó.
2. Jegyzőkönyvhitelesitők és jegyző kijelölése.
3. Az igazgatóválasztmány előterjesztése és határozathozatal *Hadik* János gróf inditványa alapján *Apponyi* Albert gróf egyesületi tiszteleti tagnak az OMGE örökös tiszteleti elnökévé való megválasztása iránt.
4. Az ujonnan megválasztott örökös tiszteleti elnök beiktatása.

Budapest, 1929. évi január hó 12-én.

Somssich László gróf s. k.
elnök.

Felhivás

az OMGE tagsági díjak befizetésére.

A „Köztelek" 3. számához egyesületünk tagjai részére postatakarékpénztári lapot mellékeltünk s kérjük azokat a t. tagjainkat, akik a tagsági dijat még be nem fizették, hogy az 1929. évi tagsági dijat annak felhasználásával befizetni szivesked ienek.

1929. évi tagsági dij:

Földbirtokosok, bérlők, uradalmak	200 holdig	15 P
	500 „	30 „
	1000 „	60 „
	2000 „	90 „
	3000 „	120 „
	3000 holdon felül	150 „
Részvénytársaságok, szövetkezetek, vállalatok		90 „
Egyéb tagok részére		10 „
„Köztelek" lappótdij 1 évre		20 „
„ „ 1/2 „		11 „
„ „ 1/4 „		6 „

Igazgató.

Meghivó

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület

földmüvelési és növénytermesztési szakosztalya

1929 január hó 25-én (pénteken) délután 5 órakor a „Köztelek" székháza tanacsterében (Budapest, IX., Köztelek-utca 8. sz., I. em.) tartandó gyülésére.

Tárgyak:

1. A m. kir. földmüvelésügyi miniszter leirata a mintatrágyatelepek további létesitése és a szikestalajok javitására vonatkozó állami akció folytatása tárgyában.
2. A Győrvidéki Földmüvelők Egyesülete átirata a kamatmentes mütrágya hitel visszafizetése tárgyában.
3. Az egri főkáptalan növénytermesztési kisérleti telepének gyakorlati eredményei. Előadó: *Fleischmann* Rudolf növénynemesitő igazgató.

Budapest, 1929 január 9-én.

Kerpely Kálmán dr. s. k.
szakosztályi elnök.

Vendégeket szivesen látunk!

A földmüvelésügyi miniszter a kereskedelemügyi miniszterrel egyetértően mezőgazdasági traktorkezelői tanfolyamok tartását hatarozta el (m. kir. földmüvelésügyi miniszter 10,358/1928. II. A. 1. számu rendelete), ennek megszervezésével Budapesten az Országos Magyar Gazdasági Egyesületet, lebonyolitásával pedig a budapesti M. Kir. Állami Felsőipariskolát bizta meg. Az elmult évben az Országos Magyar Gazdasági Egyesület két izben rendezett mezőgazdasági traktorkezelő tanfolyamot.

A megbizás szerint ez évben az első

mezőgazdasági traktorkezelői tanfolyam

február hó 4-én kezdődik.

A tanfolyam célja, hogy az azon résztvevők az okszerü talajmüvelés és géperejü szántás alapvető ismereteinek, valamint a motor, a traktor és a traktorekék szerkezeteiuek megelőző ismertetése után a mezőgazdaságban használt traktorok müködését, gyakorlati helyes kezelését, üzemi karbantartását és leggazdaságosabb kihasználását elméleti és gyakorlati oktatás utján megismerhessék.

A tanfolyam helye a M. Kir. Állami Felsőipariskola (Budapest, VIII., Népszinház-utca 8. sz., I. em. 44.).

Időtartama 18 tanitási nap, egész napi oktatással. Az oktatás előadásokból és gyakorlatokból áll. A tanfolyam végeztével a résztvevők vizsgát tehetnek, akik a vizsgát sikerrel kiállották, bizonyitványt nyernek.

A tanfolyam hallgatója lehet: minden 18. életévét betöltött egyén, aki a traktorok kezelésével, vagy vezetésével kiván foglalkozni, ezek közül is azonban elsősorban figyelembe veendők a mezőgazdasági traktorok tulajdonosai, vagy ezek családtagjai, a gazdasági alkalmazottak és esetleg a már eddig is tényleges alkalmazásban álló mezőgazdasági traktorkezelők.

A jelentkezések az OMGE titkári hivatalához (Budapest, IX., Köztelek utca 8. sz.) intézendők. *A jelentkezés alkalmával 15 pengő beiratási és tandij fizetendő az OMGE pénztárába.* Megokolt és méltányos esetben az OMGE egész, illetve fél tandijmentességet engedélyezhet.

Jelentkezési határidő január hó 31.

Tekintettel arra, hogy a résztvevők száma korlátozva van, felhivjuk a tanfolyamon résztvenni szándékozókat, hogy jelentkezéseiket a tandijat együtt *mielőbb juttassák el az OMGE titkári hivatalához,* mert ha a jelentkezők szama a meghatározottnál nagyobb lenne, akkor a jelentkezés sorrendje lesz mérvadó. A tanfolyam csak megfelelő számu jelentkezés esetén lesz megtartva.

Budapest, 1929 január hó 8.

Mutschenbacher Emil dr. s. k.
az OMGE ügyvezető igazgatója.

Számtartási és adóügyi tanfolyam a Köztelken.

Az OMGE igazgatósága értesiti a gazdaközönséget, hogy az elmult évben nagy sikerrel rendezett számtartási és adóügyi tanfolyamot az OMGE székházában, a Köztelken (Budapest, IX., Köztelek-u. 8., II. emelet) ujból megtartja. *A tanfolyam 1929 január hó 26-án d. e. 9 órakor kezdődik és január hó 30-án végződik.*

A tanfolyam célja:

1. A mezőgazdaságra vonatkozó jövedelem- és vagyonadót szabályozó törvényes rendelkezések ismertetése és helyes értelmezése;
2. a vallomások megtelelő kiállításának módozatai;
3. a számtartás anyagi és alaki kellékeinek, a könyv-

MAGYAR MEZŐGAZDÁK ÁLLATÉRTÉKESITŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁGA, BUDAPESTEN
Telefon: 107—84, 129—14, 129—15 **V., ALKOTMÁNY-UTCA 29.** Sürgönyczim: „MEGALÉR" Budapest
Wiemi fiók: „Megalér" Viehverwertungs Gesellschaft m. b. H. Wien, St.-Marx. Sürgönycim: „Megalér" Wien
FOGLALKOZIK: Mindennemü haszon- és vágóállat adás-vételével, jármos- és beállitási ökrök szállitásával, sovány sertések közvetitésével, hizott marha, sertés és juh bizományi értékesitésével. **Bérhizlalások és hizlalási előlegek nyujtásával előnyös feltételek mellett.**
ÁLLATSZÁLLITMÁNYOK CIMZENDŐK: Szarvasmarha, borju és juhoknál: Budapest—Ferencváros, Marhavásártér — Wien, St.-Marx
Sertésoknél: Budapest—Ferencváros, Sertésvásártér — Wien, St.-Marx
Gazdatársadalmi intézmény! ~ Mindennemü állatkivitelt legelőnyösebben lebonyolitunk! ~ Meghivásra szakértőket a helyszinre kiküldjük!

velés módjának, továbbá a mérleg készitésének a törvény rendelkezéseihez való alkalmazása:

4. a jövedelem- és vagyonadó kivetése és az orvoslás módja körül eddig szerzett tapasztalatok ismertetése és azoknak a jövőben való felhasználása.

A számtartási és adóügyi tanfolyam előadói: *Ormándy* János dr ny. akad. tanár, mezőgazdasági kamarai igazgató, *Szövényi* László dr. nyug. pénzügyigazgató h., ügyvéd és *Mócsy* István dr. ügyvéd. Az igazgatóság a jelentkezők figyelmét felhivja arra, hogy e tanfolyamon különösen kidomboritják az előadók a szabályszerü számtartás előfeltételeit és a jogorvoslati eljárás módjait. Mócsy István dr.-t, a kalocsai érseki uradalom ügyészét éppen azért kértük fel előadóul, hogy az általa a jogorvoslati eljárás terén szerzett nagy tapasztalatokat a hallgatóság részére közkinccsé tehessük.

A tanfolyamon az előadások d. e. 10—½1 óráig és d. u. 4—½7-ig tartanak.

A résztvevők az előadás látogatásáról bizonyitványt kapnak. A számtartási tanfolyam dija egy-egy személy után 20 pengő, amely összeg a jelentkezéssel egyidejüen az OMGE pénztárába küldendő be.

Az adómérséklési törvény a 100 holdon aluli gazdaságok jövedelemadóját rögzitette s igy ez adózók jövedelmi adójának évről-évre való ujbóli megállapitása elmarad, ennek következtében a 100 holdon felüli adózók jövedelmi adójának alapos kimunkálására az adókivető hatóságoknak több idő áll rendelkezésre. Az ezévi tapasztalat ezt már igazolja, amennyiben az adókivető hatóságok a számtartás alapján való adózásra a multakkal szemben ebben az évben is már nagyobb sulyt vetnek. Az adókivető hatóságok jobban és jobban igyekeznek a mezőgazdasági üzem viszonyaiba való betekintésre, a mezőgazdasági számtartás alapismereteinek az elsajátitására.

Az adókivető hatóságok e nagyobb felkészültségével szemben törekedni kell a gazdaközönségnek is az egyöntetü számtartás meghonositására, a törvény alapos ismeretére és a védekezés módjának az elsajátitására. A számtartási és adóügyi tanfolyamnak ez a célja s a gazdaközönségtől függ, hogy ez a kitüzött cél minél sikeresebben legyen megvalósitható.

Minthogy helyszüke miatt csak meghatározott számu hallgatót vehetünk fel, arra kérjük a tanfolyamon résztvenni óhajtókat, hogy a felvételre sürgősen jelentkezzenek a 20 pengő részvételi dij egyidejü beküldése mellett, mert a felvételnél a jelentkezés sorrendje lesz a mérvadó.

A jelentkezés határideje 1929 január hó 26. A számtartási tanfolyamra mindennemü bejelentések az OMGE titkári hivatalához cimzendők. (Budapest, IX., Köztelek-u. 8.)

Igazgatóság.

A tőzsdei spekuláció és a magyar gabonaárak.

Csonkamagyarország legértékesebb és legtömegesebb terménye a gabona. Vitathatatlan, hogy az ország jóléte a gabonatermés bőségével és értékesitésével elválaszthatatlan összefüggésben van.

Háboru óta a magyar mezőgazda nagy fokban modernizálódott és óriásit haladt a többtermelés és a minőségi termelés tekintetében. A gazdatársadalmat ebben a tekintetben teljes elismerés illeti meg, de a termelt javak értékesitése igen sok kivánni valót hagy maga után.

Azonban a gazdának a termelés a hivatása és nem az értékesités. A gyakorlati gazdáktól semmiképp nem követelhető, hogy az értékesités igen bonyolult problémáit ők maguk oldják meg. Az értékesités más szerveknek a feladata.

A kultura tekintetében messze felettünk álló országokban azt látjuk, hogy a termelvények értékesitését nem bizzák egyedül a gazdatársadalomtól különálló kereskedői tevékenységre, hanem e célra maga a gazdatársadalom is állit fel szerveket, hogy ezek segitségével előnyösebb eladási árakat élvezhessen. Ezek a szervezetek jól beváltak.

Azokban az országokban, ahol a gazdák nem birnak ilyen értékesitő szervezettel, még normális viszonyok között is érezhető a hiányuk. Ha pedig rendellenes viszonyok szakadnak az ilyen országra, akkor a kóros állapot minden sebe felszakad és olyan válság áll elő, amely következéseiben kiszámithatatlan.

Az idén rendellenes a helyzet, mert világszerte kitünő termést takaritottak be ugy, hogy a szükségletek kielégitése után jelentős hányad fog fennmaradni.

Minden termelő állam siet könnyiteni tulságos bőségén, nehogy feles készlete a nyakán maradjon, ő legyen legvégén a buzájával a Feketepéter. Ilyenkor látjuk igazában, hogy a mi tőkeszegény gabonakereskedelmünk mellett milyen életbevágó fontosságu az, hogy a gazdatársadalmi izmos terményértékesitő szervezet nálunk is tető alá kerüljön.

Abból a kényszerhelyzetből, amely ma világszerte uralkodik, nyilvánvalóan megitélhető csonka hazánk mai válsága.

Oroszország kiestével Európa gabonaellátását teljesen Amerika vette át. Kanada, az Egyesült Államok és Délamerika gabonatermelésben óriási előrehaladást tett.

Egész Európa gabonakereskedelme az amerikai tőzsde napi árjegyzései után igazodik. A német, az olasz, vagy az angol stb. nem adhatja el magasabb áron a gabonáját, mint ahogy azt az amerikai cif jegyzés naponta feltünteti, mert az importált gabonakinálat az, ami az áralakulást megszabja.

Az európai államok mezőgazdaságának küzdelmes sorsa és válságos helyzete abból keletkezik, hogy az amerikai farmer olcsóbban tud termelni, mint a mi kontinensünkön élő gazdatársa, továbbá kitünő értékesitő szervei révén gabonájukat minden európai piacra versenyképes árban tudja szállitani. A német, az angol, a dán stb. gazdák panaszai erre az alapra vezethetők vissza.

Ezen a helyzeten változtatni aligha lehet, sőt el kell készülnünk arra, hogy Amerika mellé hovatovább Ausztrália beáll a nagy gabonaexportőrök sorába.

Semmi esetre sem szabad aztán figyelmen kivül hagynunk Oroszországot, amely háboru előtt évenkint 80—100 millió métermázsa gabonát exportált, jelenleg azonban behozatalra szorul. Ha egy céltudatos agrárpolitika Oroszország gabonaexportját 10—12 év mulva ujból meginditja, akkor az európai fogyasztópiac közelebb fekvő és olcsóbb fuvardijjal szállitó export államot fog Oroszországban kapni, s igy az orosz verseny még a tengerentuli árut is nyomni fogja.

Európa gabonatermelő társadalma olyan megváltozhatatlan viszonyokkal áll tehát szemben, amelyen semmiféle gazdapanasszal javitani nem tud.

Helyzetükön csak egy módon segithetnek: *a termelés irányváltoztatásával.* Miután a gabonatermelést évről-évre jobban nyomja a tengerentuli áru, át kellene szervezni a termelést azokra a cikkekre, amelyekre a verseny nem nehezedik ilyen nyomasztóan. A tej-, vaj-, sajttermelés, sertés-, baromfitenyésztés, tojás, kerti vetemények és ipari növények termesztése egyes országokban mindinkább kiszoritja a gabonát. E téren óriásit haladt a háboru után Németország, Hollandia, Anglia, Irország, Olaszország, sőt Ausztria is.

De ezzel egyidejüleg valamennyi európai gabonaimport állam mindent elkövet, hogy a belső gabonatermés árai a tengerentuli versenyárakkal összhangban maradjanak és ha már az amerikai buzánál drágábban nem is tudja a gazda értékesiteni gabonáját, de viszont annál olcsóbban se legyen kénytelen elvesztegetni.

Egyenesen elképzelhetetlen lenne az az állapot a német, a holland, az angol stb. gazda előtt, hogy az általa termelt gabona, ha mindjárt fillérekkel is, a tengerentuli árszint alá csuszhasson. A jogos nemzeti felháborodás pedig menten elsöpörné nálunk azt a kereskedelmi szervet, amely a honi termést nem fillérekkel, hanem métermázsánkint egy, két sőt három pengővel alacsonyabb áron jegyeztetné a tengerentuli gabona árszintje alatt.

De a gabonaspekulációnak ilyen kilengése Európában sehol nem is lehetséges, mert egy állam sem adta meg az ehhez szükséges feltételeket. Egy állam sem engedte meg a gabonahatáridőüzletet, sőt törvénnyel eltiltja. Hogy mért? Mert sulyos okuk volt rá, amit az előzetes tapasztalat alapján a törvényhozás jogerősen eldöntött.

Egyedüli állam Csonkamagyarország, amely a gabonanemüekkel való spekulációnak a határidőüzlet megengedésével szabad utat engedett.

Az engedelem oka érthető. Hazánk nagy izoláltságában és elszegényedésében a spekuláló érdekkörök csillogó perspektivát festettek szemünk elé. Mi leszünk Európa gabonaközpontja, az utódállamok gabonakereskedelmét Budapest fogja lebonyolitani, az országnak és a fővárosnak óriási forgalma lesz, gazdagabbak leszünk s a jóléttel együtt politikai sulyunk is nagyobb lesz. Felolvasások és ujságcikkek keretében folyt a propaganda. Mi kevesek, hiába csóváltuk hitetlenül a fejünket, megtörtént a nagy esemény.

Immár három éve folyik nálunk a gabonahatáridős spekuláció. Ez alatt a három év alatt igen sulyos károkat szenvedett a gazdaközönség.

A gazdasági életben mindenről egyenleget szokás csinálni.

Gazdagabbak lettünk három év óta? Nem, sőt szegényebbek. Ide terelődött a szomszéd államok gabonaforgalma? Nem, sőt mivel ők már januárban tudják, hogy mi hogy vélekedünk a márciusi buzáról, a mi fejünk fölött csinálják meg jó üzleteiket. Budapest főváros forgalmas gabonagócpont lett? Nem, talán még sorvadtabb, mint valaha. A belső, honi termények exportja fellendült? Gabonafeleslegeinket a határidőüzlet révén könnyedén tovább tudtuk adni? Nem, ellenkezőleg, azelőtt sokkal simábban exportáltunk. Ma nyakig ülünk a buzában és nincs vevőnk.

Több forgalmat bonyolitott le a gabonatőzsde csak egyetlen zsákkal is e három év alatt, mint azelőtt? Nem, még kevesebbet.

Alakultak-e azóta tőkeerős gabonacégek? Nem, még a meglévők közül is rengeteg sok tönkrement.

Végül kérdem, vajjon hasznát látja ennek az agrárország gazdatársadalma? Nem! Sir bele.

Ezek cáfolhatatlan tények. De ha ez igy van, mi szükségünk van nekünk a határidős üzletre. Azt akarjuk, hogy még szegényebb sorra jussunk?

Ma a határidős üzlet nem az ország érdeke, sem a fővárosé, sem a gabonakereskedőké, sem a gazdáké, sem az iparé, akkor kinek az érdeke? Megmondom. Azoké a kevés egyeseké, akiknek a kezében az ország gabonakereskedelme összpontosult. És pedig egynéhány nagybanké, egynéhány malomé és egy-két exportőré.

A vidéki gabonakereskedők is csak ezeknek a cégeknek a bizományosai.

Ha tehát az ország gyógyulni akar és nem kiván még nagyobb beteg lenni, akkor a gabonahatáridős üzletkötéseket azonnal be kell szüntetni. Ez a sine qua non, mert a gabonahatáridő üzlet korlátlan lehetőséget ad, vele a józan és legegyszerübb kereskedelmi tételt is fejtetőre lehet állitani.

A magyar gazda lélekzetfojtva nézte azt az árrombolást, amelyet a budapesti gabonatőzsde véghezvitt, midőn a világparitás alatt közel három pen-

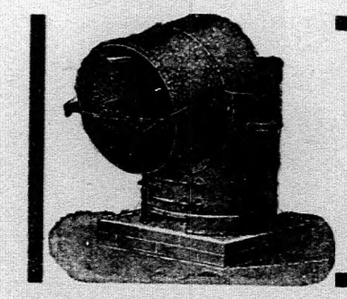

Takarmányfüllesztők

burgonya, répa és mindennemü takarmány füllesztésére kevés tüzelővel, 50—350 liter ürtartalommal, buktatható horganyzott üsttel

8308

Alfa Separator R.-T., Budapest

Gyár és iroda: I., Csurgói-ut 15/a. Tel.: J. 368-89
Városi üzlet: IX., Ráday-utca 12. Tel.: Aut. 861—21

WEISS MANFRED ACÉL- ÉS FÉMMÜVEI R.-T.

csepeli gyárában készült **páncélacél kormánylemezes egyetemes acélekéket,** boronákat, sima- és rögtörőhengereket. **Agrár-Drill vetőgépeket,** kapáló- és töltögetőekéket, **szecska- és répavágókat, morzsolókat,** továbbá

magasnyomásu „Universal" háti permetezőket

szőlők, gyümölcsfák és cukorrépa permetezésére

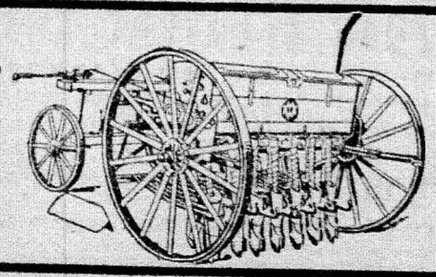

a legjobb kivitelben ajánl:
a Weiss Manfred Acél- és Fémművei R.-T. mezőgazdasági gépeinek eladási központja:

„AGRARGLOBUS"
MEZŐGAZDASÁGI GÉPKERESKEDELMI R.-T.
Budapest, V., Lipót-körut 12. sz.
Távirati cim: AGROBUS BUDAPEST
Telefon: Aut. 283—49
Elsőrendü minőség! Olcsó árak!
Kérjen ajánlatot!

gővel olcsóbban jegyezte az emberemlékezet óta legjobban sikerült 80 kilós hazai buzát.

Ha nincs határidőüzlet, ez soha sem lett volna lehetséges. Nem hiszem, hogy akadjon valaki, aki ezt tagadásba venné.

Ha nálunk nem lenne határidőüzlet, akkor a mi gabonaárainkra is, mint bárhol Európában — egyedül egy tényező hatna: a *tengerentuli jegyzés.* Abba a körülménybe pedig, hogy Európa buzájának árát Amerikából dirigálják, a magyar gazdának is éppen ugy bele kell nyugodnia, mint ahogy a német vagy az angol gazdatársa is e kényszer alatt áll.

Ellenben, hogy a buzaár bárhol 3 pengővel az amerikai jegyzés alá csuszhasson, abba egy ország gazdatársadalmának sem szabad beletörődnie, különösen, ha a spekulációnak módjában van ezt annyiszor megismételni, ahányszor a talajt erre kellőkép preparálni tudja.

Hogy ez a katasztrofális buzaár bekövetkezhetett, annak az egyedüli oka, hogy azt a budapesti gabonatőzsde a legszertelenebb spekuláció tárgyává tette.

Mi a jelen helyzet?

Országos gabonaértékesitő szervezetünk nem lévén, tőkeszegény gabonakereskedelmünk a magyar buzának azt az előnyét, hogy időben legkorábban jelenhet meg az európai fogyasztópiacokon, kihasználni nem tudta.

A magyar buza julius végén már exportálható, a kanadai csak október elején, ez több, mint két hónapi különbség. A kanadai és az amerikai termés már augusztus elején meglehetősen jól áttekinthető.

Ha a magyar buza ezt a több, mint két hónapos előnyét ki nem használja, az már közepesnek igérkező világtermésnél is behozhatatlan hátrány. Ennek a két havi előnynek kihasználásához igazán semmiféle gabonahatáridős üzletre szükség nincs. Minden államban megvannak a cif amerikai és a belső termésü buza piaci árjegyzései. A magyar buzát ezekhez az árakhoz egyszerüen versenyképessé kell tenni.

Az amerikai buza sem terem a tenger partján, ott is megvan a több száz, sőt ezer kilométeres vasuti fuvar. Az európai kikötőkből is csak tengelyen megy a gabona az ország belsejébe. Nem egy ilyen nagy fogyasztóterülethez vagyunk mi vasuton is közelebb, mint a tengeri kikötő. Mindezek ellenére fennáll az a tény, hogy az aratás utáni hónapok elteltek anélkül, hogy valamelyes export kifejlődhetett volna.

Már mult év julius közepén nyilvánvaló lett, hogy az előző kampányból igen jelentős feleslegek maradtak. Igy a kanadai buzapoolnak a jelentések szerint mintegy 100 millió bushel buzája maradt vissza, nálunk a földmüvelésügyi minisztérium hivatalosan kereken 4 millió métermázsára becsülte az eladatlan készleteket, az európi államok termése mindenütt kitünő volt, sőt a tengerentuli hozam rekordszerüsége is előre vetette árnyékát.

Mindezek ellenére a budapesti határidő a márciusi buzát csaknem 31 pengőre — a készáru fölött átlag majdnem három pengővel drágábban — taksálta. Ezt a tényt meg kell állapitanunk, mert most a baj megtörténtével a gazdatársadalomra akarják háritani az ügy ódiumát, azzal az érvvel, hogy a gazdák miért tartották vissza az aratás után gabonáikat, mért nem vitték piacra. Ezt a kérdést meg kell világitanunk.

Aratáskor a tőzsde felelős helyéről hangzott el a termésértékesités ügyében sajtónyilatkozat, amely szerint a gazda ez idén is legjobban teszi, ha a szokásos három terminusban ad tul gabonáján: aratás után, késő ősszel és tavasszal.

Aratás után, amikor a kész buzát átlag 28 pengővel, a márciusit pedig 31 pengővel jegyzi az ország tőzsdéje, hogy lehet kivánni attól a gazdától, akinek pillanatnyilag pénzre nincs szüksége, hogy ilyen roppant árdifferenciával adja a buzáját.

Megállapithatjuk, hogy *a budapesti határidőüzlet kizárólag a hibás, hogy a gazdát ilyen véleménnyel és jegyzéssel tévedésben tartotta.* Ebből pedig önként következik, hogy Csonka-Magyarország a tévedésekre rá nem fizethet, a téves véleményt előidéző határidőüzletre tehát itt nincs szükség.

Egyedül e határidőüzleti szilárdságnak, tulajdonitható, hogy a környező államok nem osztván a budapesti határidőpiac véleményét, Jugoszlávia és Románia eladhatta a buzáját, Ausztria, Csehország, Németország és Olaszország pedig nem tőlünk vásárolt. Mikor aztán a kanadai termés is készen volt, export esélyeink nehézsége meghatványozódott.

Miután a budapesti gabonatőzsde exportálni már a tőkeszegénysége miatt sem tudott, más réven pótolta az elmaradt hasznot.

Mindjárt aratás végeztével kezdte arbitrálni a buzát. Ehhez a céljához szüksége volt a márciusi szilárd határidős jegyzésekre. Arbitráló céljára vette az olcsóbb prompt buzát és a még olcsóbb és kezéhez is közelfekvő jugo-buzát. Amig tehát az olcsóbb prompt buzára a saját maga fedezése céljára vásárló volt, addig márciusi határidőre három pengővel drágábban adott.

Kinek adott? Talán a külföldnek? Nem, mert ha igy lenne, akkor ebből az országra nagy előny származott volna. Azonban a külföldi piac távolról sem olyan naiv, hogy a budapesti irreális márciusi határidős jegyzések alapján vásároljon. Az eladás tehát belföldön történt. Önmagának adott el és a gazdaközönségnek.

Önmagának eladott, hogy az árszintet fenntartsa és hogy forgalmat csináljon. Az ilyen eladást a kedvező pillanatban a tőzsdén belül álló spekuláció bármikor ellenkötéssel kompenzálni tudja. A tőzsdén kivül állók ellenben erre már nem képesek.

Ha a tőzsdén kivül állók angázsmánja már elérte a kivánt mennyiséget, akkor a spekuláció saját kötéseit ellenkötéssel lebonyolitja és nyomban megkezdi a kontremin müveletet, még pedig olyan gyors iramban, hogy a tőzsdén kivül állók, még ha akarják sem tudnak kötéseiktől szabadulni.

A vezetők mögé ilyenkor egy nagy tábor kontremin-slepper is csatlakozik, a tőzsdén kivül állók kötései is exekució alá kerülnek és az irreálisan magas határidős buzaár után most bekövetkezik a másik szélsőség: a buzaáraknak irreálisan a világparitás alá esése.

Ez történt nálunk az elmult hetekben, midőn a buzaár 3 pengővel a világparitás alá került.

Ehhez hasonló nem eshet meg sehol az európai országokban, mert ott a gabonaárakat egyedül a kinálat és a kereslet egymáshoz való viszonya szabályozza, de az ezen kivül és felül álló veszedelmes tényező, amellyel az áralakulást mesterségesen befolyásolni lehet: *a gabonahatáridőüzlet* hiányzik.

Amint fentebb emlitettem, vidéki gabonakereskedelmünk nem önálló, valamennyi a budapesti nagy cégeknek megbizásából, bizományosként dolgozik. Ekképen az ország területén mindenhova könnyen elér a budapesti gabonaspekuláció keze. A vidék gabonakereskedői mindenkor könnyen adják a „jól informált" látszatot. Nem nagy erőkifejtésbe került tehát a vidéki gazdák előtt tetszetőssé tenni azt a csalóka képet, hogyha 28 P-ért eladja a kész buzát, vegye azt vissza márciusi határidőre 31 P-ért, mert ez üzleten nyerhet, ha pedig eladni nem akar, akkor inkább vegyen fel előleget a buzájára és várjon az eladással.

Rengeteg gazda belement ebbe a kecsegtető müveletbe. Nemcsak a nagyobb birtokosok, de a kisebb, 100 holdon aluli birtokosok is. Ezek a gazdák egy tőzsdei kötésen most a kiexekutálásig mázsánkint 8 P-t (összesen 2400 P-t) veszitettek. A spekuláció ezen a módon igen sok gazda alá ásta meg a vermet.

Az ország minden vidékén tele voltak a gazdák határidő angazsmánokkal.

Az egyedüli komoly és jó tanács, ami a gazdatársadalomnak adható, az, hogy tartsa távol magát mindenfajta tőzsdei spekulációtól. Adjon el annyi gabonát és akkor, amikor és amennyi pénzre van szüksége, de mindannyiszor csakis készáru gyanánt.

Még zöldhitel felvételekor is csak olyan hányadot adjon el, amennyire a legrosszabb viszonyok között is minden körülmények között számithat.

A tőzsdén kivül álló gazda határidős kötéseket semmi körülmények között ne csináljon, mert feltétlenül rajtaveszt. Találó példázat erre a külföldi irodalom hasonlata, amely szerint a tőzsdén kivül állók tábora, miként a hering raj, a zavaros tőzsdehullámokban a csendesen leselkedő kevés egyesek torkába uszik.

A most lefolyt tőzsdemanöver szakasztott mása volt annak, amit a gabona határidőüzlet a háboru előtt folytatott és amely üzérkedés ellen Nagy-Magyarország gazdatábora olyan elkeseredett küzdelmet folytatott.

Ugyanis a régi gabonakereskedő érdeke a gazdáéval azonos volt. A gazdától átvett gabonát beraktározta és várt a természetes áremelkedésre, amely ősztől tavaszra valószinü bizonyossággal bekövetkezett s igy a gabonakereskedő befektetett tőkéje kamatát és a raktározással járó veszteséget az ár emelkedésével visszakapta.

Majd a határidő spekuláció rájött arra a tapasztalatra, hogy az üzletben járatlan tömegek bevonásával sokkal jövedelmezőbb és gyorsabban lebonyoluló mód is van, mint a reális készáruval való kereskedelem. A kifejlődött gyakorlat szerint a határidőüzlet mellett a készáru csak alárendelt szerepet játszik és csak arra jó, hogy a határidőüzlet sikeres lebonyolításához szükséges fedezetet megfelelő mennyiségben s kellő biztonsággal szolgáltassa.

A tőzsdén kivül állók tömege ugyanis legtöbbnyire vesz, a tőzsdén belül levő beavatott kevés kivétel nélkül ad.

Ha a buza ára leszáll, s igy a vevő veszit, behajtják rajta az árkülönbözetet. Ha a buza ára emelkedik, ami felette ritka eset, akkor az eladó szállit, illetve felkinálja a fedezetet, az usance árut.

Az usance áru pedig már békében is eladhatatlan volt, annál inkább az ma, midőn a termés mindenütt 80 kilogrammos minőségü.

A tőzsdén belül álló spekuláció természetes törekvése, hogy az üzlet kötésekor az üzlet lebonyolitásáig terjedő időközben az ár sülyedjen.

Ha a tőzsdén kivül állók távolmaradnának a gabonatőzsdétől, akkor megszünnék annak a lehetősége, hogy az árbitrázsör nyereségre tegyen szert.

Az árbitrázsör működése a határidőüzletben pedig olyképp történik, hogy aratás után bizonyos mennyiségü buzát vesz fedezetül s elad kétszer, háromszor, illetve a körülményekhez képest többször annyit ügynökei légiója által az árak emelkedésében bizakodó közönségnek.

Ha ez sikerült, akkor a tőzsdén belül álló egész érdekeltségnek a törekvése egy: az árak lemorzsolása. Ezt megkönnyiti a spekuláció céljait szolgáló raktározott buza usance-készlet.

Tiz eset közül kilencben a számitás sikerül.

Fényesen sikerült ez a most lefolyt tőzsdemanővernél. Egyes szakértők szerint a határidő spekuláció az országban 800,000 métermázsa, mások szerint pedig 1.500,000 métermázsa készletet halmozott fel. Mivel a határidőüzletben szereplő mennyiség a készleteknek mindig a többszöröse, könnyen elképzelhető, milyen óriási papiros angazsmánja volt a tőzsdén kivül álló érdekelteknek.

Természetes, hogy e felhalmozott mennyiség mindig erősen nyomja a határidőüzlet angazsmánjainak exekutálása után a kész árut is, igy történt meg

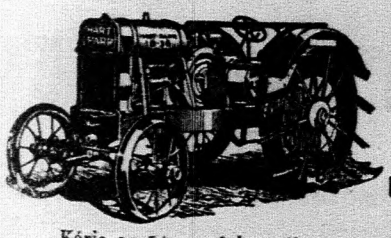

HART-PARR

a legerősebb traktor!

Kezelése a legegyszerübb! — Élettartama a leghosszabb! — Üzeme a legolcsóbb!

Árajánlattal, részletes ismertetéssel és referenciákkal szolgál a vezérképviselet!

Kérje az 54. sz. árjegyzéket!

FEHÉR MIKLÓS GÉPGYÁR R.-T., Budapest, V., Váci-ut 80. szám

Vetőmagszükséglete

beszerzése előtt saját érdekében kérjen tőlünk legolcsóbb mintázott ajánlatot!

Fekete Testvérek Magkereskedelmi R.-T.
(Schwartz Testvérek)

Alapitva: 1870. Sürgönycim: „Gebrüder"
Iroda: Budapest, V., Sas-utca I. — Vetőmagtisztitótelep: Budapest, IX., Soroksári-ut 44. sz. (Királymalom)
Levélcim: Bpest 4., 196. Telefonok: 808—20 sorozat

törvényszerü bizonyossággal ez uj évben a gazdatársadalomnak sokáig emlékezetében maradó tőzsdei fekete hét.

1898-ban a tőzsdespekuláció Budapesten 2 millió métermázsa buzát halmozott fel a tavasz folyamán, amely készletek még az őszi áralakulásra is bénitólag hatottak.

A határidőüzlet áldatlan müködésén keresztül ment más európai állam is, azonban a józan belátás és a kérdés tárgyilagos mérlegelése után mindenütt eltörölték a gabona határidős üzletet. Legutóbb 1896 ban Németország törölte.

Az egész európai piac csodálkozott, midőn Csonkamagyarország háboru után a gabonahatáridős üzletet ujra megengedte, tekintet nélkül arra az évtizedes szivós és kitartó küzdelemre, amelyet Magyarország gazdatársadalma ez üzletág megszüntetése érdekében folytatott.

Mostani hosszas külföldi tartózkodásom alatt több államban mosollyal találkoztam, amidőn a magyarországi gabonahatáridőüzletről esett szó. „És kibirja azt Csonkamagyarország" — kérdezték tőlem.

Ha azt hiszi valaki, hogy a gabona határidőüzlet hazai ellenzői kereskedelemellenes vagy maradi nézetből küzdenek ez üzletág ellen, erre csak azt lehet válaszolni, hogy akkor egész Európa kulturállamai maradiak és kereskedelemellenesek a francia köztársaságtól végig. Pedig ez nem feltehető.

Ha pedig a gabonaforgalom mindenütt lebonyolitható határidőüzlet nélkül, miért lenne akkor éppen Csonka-Magyarországnak szüksége rá.

Mi nem lehetünk kisérleti nyulak e romboló üzletágban.

A jelen katasztrófa idején felvetődött a terv, hogy intervenciós vásárlásokkal kell megakadályoznia a spekuláció tultengéseit.

Erre csak az a megjegyzésem, hogy a spekuláció csendben készíti elő a maga talaját és rajtaütésszerüen cselekszik. Amikor az intervenciós vásárlás felriad, már megvan a baj. A részvénytőzsdén sem ér el semmi eredményt az intervenció. Elkésve jön és a spekuláció még azt is be tudja vonni érdekkörébe.

Azonkivül az ilyen intervenció nagy tőkék céltalan rendelkezésre állását is feltételezi.

Nincs tehát más hátra, mint a gyökeres operáció: *eltörölni a bajok kutforrását, a gabona határidőüzletet.*

Sajgó Jenő dr.

NÖVÉNYTERMESZTÉS ÉS TRÁGYÁZÁS.

Rovatvezető: **Gyárfás József.**

Friss szántásba, vagy ülepedett földbe vessük-e a buzát?

(*Hozzászólás Bárány Ferenc fenti cimü cikkéhez.*)

Mult év október havában a gazdám a kezelésem alatt álló gazdaság részére a szomszéd uradalomból 100 q zalaszentgróti 21. számu nemesitett buzát és 30 q nemesitett rozsot szerzett be vetőmag céljára.

A buza csirázóképessége 89% volt. A vetőmagot 1%-os kékgálic-oldattal pácoltattam, 10 hl vizhez 1—1½ kg oltott meszet adva.

Fent emlitett nemesitett buza alá négy táblát és és pedig a 32., 34, 16. és 14. számuakat a következőképen készitettem elő:

Az első (32. számu) tábla, 25 hold lóhereföld, két szántást kapott, minden szántás után beboronálták és meghengerelték. A talaj beérése után holdankint 100 kg szuperfoszfátot adtunk összekeverve 40 kg kálitrágyával, másnap kettős tárcsával megtárcsazva a táblát, körülbelül 8—10 cm mélyen, holdankint 95 kg buzát vetettünk. 15 nap mulva a buzát alaposan megvizsgáltam és láttam, hogy egyenletesen, de igen ritkán szálazva kel. A magot a gép 2—9 cm mélyen rakta le és mivel a még ki nem kelt buzák nagy része, mind a mélyebben, mind a fentebb lerakott szemek szépen csiráztak, természetesen türelemmel vártam azok kikelését.

A második, 34. számu táblát, 25 hold magbiborföldet a termény betakaritása után megtárcsázták, utána két szántásban, boronálásban és hengerezésben részesült. Beérése után 40 kg mésznitrogént kapott beboronálva, majd 4—5 nap után 100 kg szuperfoszfátot összekeverten 40 kg kálitrágyával. Másnap a fenti módsze szerint tárcsázva, holdankint 95 kg buzát vetettek el. A buza ugyanugy kelt ki, mint az első táblában.

A harmadik, 16. számu, 25 holdas tábla vetés, amelyen magbibor volt, a termény betakaritása után tárcsát, majd két szántást kapott, ennek megtörténte után körülbelül 2½ hétre 40 kg mésznitrogént beboronálva és 3—4 nap után 100 kg szuperfoszfátot összekeverve 40 kg kálitrágyával. Következő nap az egészet megboronálták, a táblának felét tömöritettük és holdankint 95 kg buzát vetettünk. E tábla megmunkálása megfelel a Bárány Ferenc jószágfelügyelő által előirt munkálatoknak és mégis a buza éppen olyan gyéren kelt ki, mint a már fent emlitett táblákban.

E három tábla elvetése után, mivel a zalaszentgróti 21. számu nemesitett buza részére a negyedik tábla föld nem volt elkészitve, elvetettem egy táblát a régi fajta Bonfermier vetőmagunkból, de a kocsisok által reggel kivitt vetőmag kevés lett és igy kénytelen voltam a magtáros által tévesen kiküldött és az előbbi nap elvetett 16. számu tábla vetésénél megmaradt zalaszentgróti 21. számu buzábót 3 hektolitert kivitetni. Ez a tábla lóhereföld volt, két szántást kapott, mindegyik szántás boronát és hengert és beérés után, mivel a lóhere nagyon kevés volt benne, 40 kg mésznitrogént boronáltunk be, 3 napra rá 100 kg szuperfoszfátot összekeverve 40 kg kálitrágyával adtunk, majd tárcsázás és boronálás után holdankint 95 kg buzát vetettünk. Ezen a táblán a buzát a fenti módszer szerint vetettük és két hét után arra a megállapitásra jutottam, hogy a mi Bonfermier buzánk kifogástalanul, egyenletesen kelt ki, viszont a mellette pótlásul elvetett zalaszentgróti 21. számu nemesitett buza éppen olyan ritkán és gyéren kelt ki, mint a fentemlitett három táblában.

Most még egy példával leszek bátor érvelni. Ugyancsak a zalaszentgróti 21. számu nemesitett buzával elvetett táblán, noha tárcsát nem kapott, mégis, Bárány jószágfelügyelő cikke szerint, majdnem bokáig belesüllyedt.

A negyedik (14. számu) tábla vetés, 22 hold lóhereföld, két rendes szántást kapott. Az első szántást boronálták és meghengerelték, a második szántás duplán megboronálva kapott 100 kg szuperfoszfátot 40 kg kálitrágyával összekeverten adva, majd boronálás után holdankint 95 kg buzát vetettünk. Erre a táblára a még meglevő zalaszentgróti 21. számu nemesitett buza kevésnek bizonyult és igy elrendeltem, hogy Székács buzánkból 5 hektolitert ugyanabban az oldatban pácoljanak. A vetőmagot egyszerre vitték ki, de természetesen elrendeltem, hogy az 5 hektoliter Székács-buzát csak akkor vessék el, ha már a zalaszentgróti 21. számu nemesitett buza elfogyott. Éppen jelen voltam, amikor a zalaszentgróti 21. számu buzából már csak egy fél zsákkal volt és igy a gépnek a fele részébe Székács-buzát, a fele részébe zalaszentgróti 21. számu buzat öntöttek bele, ugyhogy ebből a táblából mintegy két holdat és a dülőt Székács-buzával vetették be, holdankint ugyancsak 95kg buzával. A vetés kikelésénél arra a szomoru megállapitásra jutottam, hogy a zalaszentgróti 21. számu buza éppen olyan hiányosan kelt ki, habár egyenletesen, mint a fentemlitett 32., 34. és 16. számu táblákban, viszont a Székács-buzával elvetett terület gyönyörü zárt sorokban kelt ki, ugyhogy feltünően kiválik a vetőgép fele részében elvetett Székács és zalaszentgróti buzák közötti különbség.

A fentemlitett zalaszentgróti 21. számu nemesitett buzával elvetett négy táblánál hiába vártam türelmesen a még ki nem kelt, de kicsirázott buzaszemek kibujását, mert bizony mind a 2—3 cm mélyen lerakott, mind a 8—9 centiméterre elvetett szemek nem birtak keresztülhatolni a talajon, ezzel szemben több gazdatársammal megállapitottam, hogy ugy a Bonfermier, valamint a Székács-buzáinkból 11 cm mélységre lekerült szemek is szépen, sürüen kikeltek.

A fentemlitett uradalomból cserélt nemesitett rozs ugyanolyan munkálatokkal kifogástalanul kelt ki.

Ha már most alaposan átvizsgáljuk a fent leirt 4 tábla zalaszentgróti 21. számu nemesitett buza földjeinek vetésre való előkészitését, azt látjuk, hogy azok nagy része megfelel Bárány Ferenc jószágfelügyelő által előirt munkálatoknak. Mégis arra a szomoru tapasztalatra kellett jönnöm, hogy a zalaszentgróti 21. számu nemesitett buzával bevetett táblák mind, kivétel nélkül egyenletesen, de ritkán szálazva keltek ki, mig ezzel szemben a gazdasági buzáink, a Bonfermier és a Székács, amelyekből még 200 holdat éppen ugy megmunkált földbe, ugyanazokkal a vetőgépekkel, egy könnyü sullyal vetettünk, ahogy a zalaszentgróti 21. számu buza is vettetett, gyönyörüen egyenletesen keltek ki és zárták a sorok.

Megemliteni óhajtom a cianmérgezésre vonatkozóan, hogy mint már az előzőkben leirtam, csak két tábla kapott mésznitrogént. Szerény véleményem az, hogy bizonyára a zalaszentgróti 21. számu nemesitett buza a Bonfermier és a Székács-buzákkal szemben sokkal igényesebb és igy ugylászik, hogy az általam elvetett földek elkészitése és a vetőmag pácolási módja nem felelt meg a zalaszentgróti 21. számu nemesitett buzának, mivel a többi buzákkal szemben sokkal igényesebb.

Ami a mésznitrogén elszórása után a hét napi várakozást illeti, arról az a szerény véleményem, hogy kellően nedves időjárásban és termékeny talajon 3—4 nap éppenséggel elég, sőt ez idén a dolog sürgőssége miatt be akartam egy tábla buzánk vetését ugyanaznap fejezni és mintegy másfél napi várakozás után be is fejeztem és semmi különbséget nem észleltem a két időben elvetett mésznitrogén között. A buzák egyformán szépen, minden felismerhető különbség nélkül keltek ki. Igaz ugyan, hogy az időjárás nedves volt.

Jómagam is ugy elméletileg képzett, valamint igen közismert bérgazdaságokban szerzett husz éves tapasztalattal rendelkező gazda vagyok és igy van annyi elméleti és gyakorlati tudásom, hogy meg tudjam állapitani a fentemlitett vetéseknél a hiányosságot. Mindamellett szivesen okulok Bárány Ferenc jószágfelügyelő érvein, akinek személyes tudása és tapasztalata előtt örömmel meghajlok és már eleve bocsánatot kérek cikkéhez való hozzászólásomért, de ugy vélem, hogy talán máshol kellene a fentemlitett zalaszentgróti 21. számu nemesitett buzák kikelésének hiányosságát kutatni, mint ahol ő kereste.

Merkepuszta. *Vizsolyi Gyula* uradalmi intéző.

SERTÉSTENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: **e. Dorner Béla.**

A hussertések nagyobb sulyra hizlalása.

A háboru befejezése után fellendült az angol hussertéstenyésztés Magyarországon. Tenyésztői nemcsak abból a szempontból indultak ki, hogy az angol sertés szaporább és hamarabb kész, mint a mangalica, hanem az is hozzájárult a tenyésztés fej-

A **hugylében** lévő **nitrogén** legelőnyösebben és legolcsóbban **tőzegkorpával** köthető le!

Szükséglet számosállatonkint és naponkint .. .. 1 kilogramm!

Különleges berendezés nem szükséges, minden istállóban alkalmazható!

Jelenlegi áraink vagontételben helyt Feketebézseny állomás vagonba rakva 100 kg.-kint:

Tépetlen tőzeg, kockákban — — — — P 1·80
Tépett tőzeg, ömlesztve — — — — P 2·—
Tőzegkorpa, ömlesztve — — — — P 2·20
+ 2% forgalmi adó!

GRÓF ZICHY BÉLA FONYÓD-FEKETEBÉZSENYI TŐZEGTELEPEINEK BÉRLETE

Budapest, V., Nádor-utca 21. szám.

Telefon: Aut. 129—76 (9—2-ig)

lesztéséhez, hogy a régebben fellépő sertésvész következtében előállott hullási arányszám a szérumok javulásával lényegesen csökkent.

A hazai angol sertéstenyésztőink és hizlalóink főként arra törekedtek, hogy az ugynevezett sonkamalacok tenyésztését, tehát a kb. 70 kg élősulyu yorkshire sertést, amely gömbölyü és nem hájas, forszirozzák. Ezt a kvalitásu sertést azért igyekeztek tenyészteni, mert az ilyen sulyu angol sertések kb. 30%-kal gyarapodnak, viszont a magasabb sulynál csak 20—22% sulyszaporulatot érnek el. A következmények megmutatták, hogy ennek a sertésnek a tenyésztése nem jár azzal a rentábilitással, amit vártak, mert külföldön igen nagy versenytársunk e téren nemcsak a balkán államok, hanem főleg Lengyelország is, amely államok a külföldi piacon olcsóbb termelési módozatokkal, de a tenyésztésre alkalmasabb klimatikus viszonyoknál fogva is lekonkurráltak bennünket. Viszont az ez áruban előállott termelést teljes egészében belföldön sem lehet elhelyezni, mert nincs olyan nagy felvevőképessége a hazai piacoknak. E két ütközőpont folytán lemaradtunk az értékesitési lehetőségben és az ezzel foglalkozó tenyésztőknek igen nagy kárt okozott, hogy lényegesen a termelési költségek alatt kellett értékesiteni árujukat. Segiteni ezen a dolgon csak ugy lehet, ha változtatnak a tenyésztők eddig vallott felfogásukon, hogy főleg 70 kg sulyu yorkshire sertést tenyésztettek és a magasabb suly elérésére fognak törekedni, különösen a 120—135 kg sulyt igyekeznek elérni. Akkor ez a minőségü sertés már exportcikk is lehet, mert jelenleg főleg Bécsben és Rómában ez keresett.

Az uj osztrák vámok a nagyobbsulyu sertésekre kedvezőek, mert a 110 kg-on felüli sertés után nincs vám, mig az ez alatt levő sulyu sertésekre az eddig mázsánkénti 9 aranykorona helyett 19 aranykoronát kell fizetni. A kérdés tengelye tehát az, hogy nem volna-e helyesebb, rentábilisabb az eddigi hizlalási rendszeren ugy változtatni, hogy a sertéseket 125—130 kg-ra hizlaljuk fel, ami a külföldi igényeknek és a vámviszonyoknak jobban megfelel és a versenyt is könnyebben állja.*) Az ilyen sulyu sertésre megfelelő konjunktura idején Svájc is figyelembe jöhet, mint fogyasztópiac, hiszen az utóbbi években többször Olaszországban vásárolta szükségletét, ujabban azonban a magas árak miatt onnan importálni nem tud. Nem tud azért, mert az árak emelkedtek, hiszen az utolsó római vásáron a páronkint 260 kg-os angol sertésekért 7·80—8·25 lirát fizettek kg-ként élősulyban 5 kg levonás mellett és pedig Piemontból, Lombardiaból és Emilia tartományból származó sertésekért, amelyek elsőrendü minőségüek és megfelelnek a mi yorkshire sertéseinknek.

A fenti árak megfelelők volnának a magyar hussertéstenyésztők részére is, azonban Olaszországgal olyan állategészségügyi egyezmény van, amelynek alapján a kivitel 40 napos vészmentességhez kötött. Arra kell tehát törekedni, hogy a jelenleg a magyar parlament előtt fekvő és Olaszországgal kötendő uj állategészségügyi egyezmény minél hamarább életbe lépjen, amely szerint a vágásra szánt sertéseknél csak a származási községek vészmentességének igazolása legyen szükséges a negyven napi határidő nélkül. Hogy a fentjelzett árak mellett az import Olaszországba rentábilis, igazolja az a körülmény, hogy 33·2 □-m rakterületü vagon fuvarköltsége Győrből, tehát a yorkshire tenyésztés egyik főhelyéről Murakereszturig 239·60 pengő, a fuvar Murakereszturtól Postumiáig Jugoszlávian át 400 pengő vagononkint. Postumiától Rómáig az összes költségek, tehát a vámot és vásári költségeket is beleértve, körülbelül 150 papirlirát tesznek ki darabonkint, vagyis körülbelül 45 pengőt.

Szaborszky Jenő.

*) A hussertésprodukciónk tulnyomó része belföldön értékesül, igy általánosságban csak akkor lehet a nagyobb sulyra való hizlalást ajánlani a tenyésztőknek, ha a hazai husipar is ezt az árut fogja keresni és megfizetni. Akkor is kérdés azonban, hogy a későbbi időszakban elérhető kisebb takarmányértékesités nem egyenliti-e ki az egyéb előnyöket, emellett meg a kockázat is nagyobb. Mindenesetre jó volna, ha ehhez az érdekes kérdéshez a tenyésztők, kereskedők és husiparosok közül minél többen hozzászólnának. *Szerk.*

JUHTENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: **Schandl József dr.**

Festék a juhok jelzésére.

Az élesszemü magyar juhász egyenkint ismeri juhait. Emlékezetből tudja, melyik melyiktől származott; ismeri a nyáj minden egyes tagjának jó és rossz szokásait, hibáit és jeles tulajdonságait.

A céltudatosan vezetett juhászatokban még sem lehetünk meg az egyes állatok pontos megjelölése nélkül. Ezek a jelölések lehetnek állandó célzatuak, vagy lehetnek rövidebb időre szólók. Állandónak kell lenni például a születési év, a törzskönyvi szám jelzésének. Erre a célra tetoválást, szarvba való besütést, szalagmárkát, vagy füljelzőgombot használunk.

A juhászatok üzemi gyakorlatában azonban a fenti jelölési módokon kivül nagyon sokszor szüksége adódik az egyes juhok átmeneti, muló jellegü megjelölésének. Igy jelölni kell a szoptató anyákat és ujszülött bárányaikat, az árva bárányokat és dajkaanyákat, a kezelendő beteg állatokat, a háremben vagy kézből való hágatásnál az egyes anyákat és a számukra kijelölt kost, továbbá az eladó kosokat, a kiállításra szánt állatokat stb.

Ez utóbbi jelöléseknél, tekintve az átmeneti jelleget, valamint, hogy e jelek messziről felismerhetők legyenek, folyamodtak a juhászatok a bundára való festéshez. Erre a célra, mint legolcsóbb és legkönnyebben beszerezhető anyagot, a szurkot, kátrányt, miniumot vagy egyéb olajfestéket szoktak használni, nem gondolva meg, hogy milyen hihetetlen károkat okoznak ezzel a gyapjufeldolgozó gyáraknak, de a gazdaságoknak is.

Ugyanis az ilyen szurokjeles, kátrányos vagy festékes gyapju a gyári mosásnál nem mosható ki s igy feldolgozásra alkalmatlan. Még szerencsés eset, amikor az ilyen szurokjel vagy festék a gyári mosás után csak egyes fürtök tetején mutatkozik s igy — bár nagy munkával — kiválogatható a tiszta gyapjuból, vagy pedig a fésülésnél távolitható el s csupán a fésükóc tömegét szaporitja. Legtöbb esetben azonban a gyári mosással kapcsolatos mechanikai behatásokra (Leviatán, csavaróhengerek) a rendes rideg és törékeny csomókba álló szurok vagy festékkéreg lepattogzik a gyapjuról s csupán sárgás folt marad a helyén, amelyből pedig mivel a gyapju is mindig tartalmaz sárgás részeket, már nem lehet a festéket felismerni.

A gyapjutermelők nagy részének a gyapju gyári feldolgozását nem ismerve, az a véleménye, hogy ha az ilyen szurokjeles gyapjut, amely a termelt menynyiségnek csak igen kis hányada, a gyáros nem tudja használni, ugy dobja el s ebből nagy kára nem lehet. Hogy ez mennyire téves, bizonyitják az alábbiak.

A gyapjut gyári mosás után kifésülik, majd fonállá sodorják s végül szövik. A legfontosabb müvelet azonban a festés, amely vagy laza — kártolt — állapotban, vagy pedig fonál alakban történik, mig az u. n. mügyapjut vagy mügyapjuval kevert szöveteket mint készárut szoktak festeni.

A textiliparban használt festékek hig, vizes oldata természetesen csak a teljesen szin- és olajmentes gyapjut festi meg egyenletesen, s igy az olyan gyapjurészeket, amelyeket még az állat testén szurok vagy olajfesték ért, a vizes festékoldat vagy egyáltalában nem, vagy pedig csak halványabban festi meg és ez által a kész szövet foltossá, értéktelenné válik.

Ez az oka tehát annak, hogy a gyapjut feldolgozó mosó- és szövőgyárak évek hosszu sora óta a legelkeseredettebb harcot folytatják a szurok és festékjelzés ellen, de — sajnos — eredmény nélkül. Hiába panaszkodnak a gyárak, hiába cikkeznek a szakemberek és szakintézetek, a szurokjeles gyapju minden évben hüségesen megjelenik a piacon, ujabb bosszuságot és ujabb kárt okozva a gyáraknak. Ez nem szórványos vagy éppen csak hazánkra szoritkozó jelenség, — bár ez nem szolgálhat vigaszul — hanem igy van ez külföldön is mindenütt, ahol csak gyapjut termelnek.

Ezen a lehetetlen állapoton óhajtott radikálisan segiteni a Berlinben két évvel ezelőtt összeült „mosógyárak és textilgyárak nemzetközi kongresszusa", mikor is egyrészt elhatározták, hogy a jövőben szurkos gyapjut a termelőtől át nem vesznek, másrészt felhivták a festékgyárakat olyan festék előállitására, amely a gyári mosással nyom nélkül eltávolitható. Két német gyár elő is állitott ilyen többé-kevésbbé megfelelő jelzőfestéket; ezeket a Gyapjuminősitő Intézet kipróbálta és megfelelőnek is találta. Tekintve azonban magas (kg-kint 7—8 P) árukat, nem sok reménnyel biztat általános elterjedésük.

E nehézségeket akarta áthidalni az Országos m. kir. Gyapjuminősitő Intézet, amikor laboratóriumában kisérleteket végzett hasonló jó, de olcsóbb jelzőfesték előállitására.

E kisérletek eredménnyel jártak és az intézet laboratóriumában igy előállitott és *„Ovilla"*-nak elnevezett jelzőfestéket — gyakorlati értékének megállapitására — a legszigorubb vizsgálatoknak vetettük alá. Számtalan zsirban nyirt gyapjuminta az „Ovilla"-val befestve megszáradás után 8—10 napig áramló viz hatásának tettük ki, mindazonáltal a festékből egyetlen rögöcske sem távozott el. Ha azonban ugyanezeket a megfestett gyapjurészeket a gyári mosáshoz hasonló langyos és 2·5% lugot tartalmazó mosóoldatba helyeztük, a festék nyom nélkül és könnyebben távozott el a gyapjuból, mint az egyéb szenny.

Az intezeti kipróbálással párhuzamosan kisérletet végeztünk két hónappal ezelőtt az „Ovilla"-val *Elek* Ferenc és *Elek* István dr. földbirtokosok zichyujfalui juhászatában annak megállapitására, hogy a jelzőfesték elsősorban a gazdaság szempontjából mikép válik be? Az eredmény teljesen kielégitő volt, mert érdeklődésünkre az uradalom azt válaszolta, hogy „a zichyujfalui kiszállás alkalmával eszközölt bélyegzések a birkákon igen szépen meglátszanak."

Ugyancsak kipróbálta az „Ovilla" jelzőfestéket az „Első Magyar Gyapjumosógyár és Bizományi R.-T." s véleményét az alábbiakban foglalta össze: „A festéket zsirbannyirt gyapjura kentük és másnap, száradás után, hideg vizzel próbáltuk kimosni. Tapasztaltuk, hogy a hideg viz a festéket fel nem bontja és azt a gyapjuból ki nem áztatja. Amidőn azonban a festékkel bekent gyapjut gyári mosás alá vettük, vagyis melegvizzel és megfelelő gyapjumosási szerekkel vettük kezelés alá, a jelzőfesték minden nyom visszahagyása nélkül feloldódott és a gyapjuból eltünt. Igen örvendetes és kivánatos volna, ha

Eredeti nemesitett

Prospektust kérjen!

Hatvani vetőmagvak

u. m.: sörárpa, zab, kékmák, korai fehér mindszentpusztai tengeri, továbbá eredeti Ragis burgonyák, Express-, Gradus- és Amerika csodája borsók a Hatvani Növénynemesitő R.-T.-nál, Hatvan megrendelhetők.

Gyomorbetegek, cukor- és vesebajosok, szivbetegek részére a legtökéletesebb gyógyintézet a Ligetszanatórium Budapest, VI., Benczur-utca 47. szám. VI., Aréna ut 84. Telefon: Teréz 106—00, Lipót 964—60

Külön idegbetegosztaly, vizgyógyintézet, diétás étkezések bejáró betegek számára is

a hazai juhok a feloldhatatlan és ezért rendkivül hátrányos kátrányfesték helyett olyan festékkel jelöltetnének meg, amely a gyapjumosásnál feloldódik s nyomot nem hagy hátra. Amennyiben a fent jelzett gyári próba a gyakorlatban továbbra is beválik, ugy igen örvendetes volna az „Ovilla" birkajelző festék általános elterjedése és használata a hazai juhtenyésztők körében."

A fentiek szerint tehát munkánk eredménnyel járt s a magyar gyártmányu „Ovilla" jelzőfestéket (gyártja és forgalomba hozza Musitz Lajos cég, Budapest, II. ker., Margit-körut 4.) abban a reményben bocsátjuk juhászataink rendelkezésére, hogy ennek használata a káros szurok- és kátrányjelzést végleg kiküszöböli és a magyar gyapju jó hirnevét még jobban fogja emelni.

Szabó Endre dr.
az Országos Gyapjuminősitő Intézet asszisztense.

ÁLLATEGÉSZSÉGÜGY ÉS GYÓGYÁSZAT.

Rovatvezető: Hutyra Ferenc dr.

A sertéspestis és az ellene való védekezés Kőbányán.

Kőbánya a mult század 70—90-es éveiben virágzó sertéshizlaló telep volt, ahonnan évente 200—300,000 hizott sertést szállitottak a szélrózsa minden irányába, főleg pedig a tőlünk nyugatra és északra fekvő közeli és távoli külföldre. Amidőn azonban a 90-es évek közepén behurcolták Kőbányára a sertéspestist, az a fogékony állatok között olyan sulyos veszteséget okozott, hogy 1895 május havában 8368, junius havában 10,288 sertés hullott el, illetve került itt részben kényszervágásra.

Az első időben még gondolni sem lehetett a védekezésre, mert a betegség nálunk még egészen uj volt és külföldi tapasztalatok sem állottak rendelkezésre. Amidőn *Preisz,**) megerősitve *Salmon* és *Smith* amerikai szerzők tapasztalatait, ugy találta, hogy a betegséget egy baktérium, a Bacillus-suipestifer okozza és utóbb megállapitotta, hogy a betegrégen átesett sertések vére egészséges állatokba fecskendezve, azok tetemes részét megvédi a halálos sertőzés ellen, megindult az u. n. „átvészelt" sertések vérének gyüjtése védőojtás céljaira. A nagy feményekkel megindult eljárás azonban rövidesen abbamaradt, mert az eredmények nem igazolták az ojtáshoz füzött várakozásokat. *Preisz* jó uton haladt, de az első kedvező eredményeket követő ki nem elégitő eredmények eltéritették eredeti egyenes utjáról és ugy vélekedett, hogy amennyiben betegségből gyógyult állatokat még a Bac. suipestifer ellen hiperimmunizálja, ugy azok vérének immunizáló hatása fokozódni fog. A nagy gonddal végzett tanulmányok azonban megint nem vezettek kielégitő eredményre ugy, hogy még a további nagyban való kisérletes ojtások is abbamaradtak. A hizlalót állandóan fenyegette az a nagy veszély, hogy sertései néhány hét mulva megbetegszenek és ha idejében le nem vágja őket, el is pusztulnak. Az elhullások és kényszerszurások száma az egyes falkák 60—80%-át tette ki ugy, hogy abban az időben a Kőbányán hizlalóba állitott sertések egyharmada sem került teljes kihizlalásra.

Ilyen körülmények között még az akkori kedvező konjunkturák mellett is igen kockázatos volt a hizlalás. Ez ellen a hizlalók ugy igyekeztek védekezni, hogy lehetőleg csak olyan sertéseket vásároltak hizlalás céljaira, amelyek a sertéspestisjárvány lezajlása után a falkákból megmaradtak. A helyzet a kiválasztás folytán lényegesen javult, időről-időre azonban ennek ellenére nagy veszteségek jelenkeztek s ebből a hizlalók leginkább azt a következtetést vonták le, hogy a vásárolt sertések nem voltak „átvészeltek" s hogy az eladó megtévesztette őket, amikor azt állitotta, hogy a sertések „átmentek a betegségen". Sok per származott annak idején ebből a feltevésből, bizonyára sok esetben nem alap nélkül, sok esetben azonban valószinüleg igaztalanul is.

A hizlalók ugyanis abból a feltevésből indultak ki, hogy ha a sertésfalka „átvészelt", ugy a sertéspestisben többé meg nem betegedhetik. Nem gondoltak azonban arra, hogy az immunitás mérve igen különböző, annak tartama is igen változó és főleg nem gondoltak arra, hogy az egész fiatal korban történő „átvészelés" immunizáló hatása felette ingadozó.

Ma már tudjuk, hogy az átvészelést követő immunitás tartóssága igen változó s hogy ha a megbetegedés nem volt eléggé sulyos, ugy már félév mulva ujból megbetegedhetik sertéspestisben az állomány nagyobb része. Ha a falka gyönge átvészelése után egy év mulva érte az állatokat intenziv fertőzés, ugy a megbetegedés csak az esetek egy részében maradt el s ha ilyenkor a betegség nem is okozott olyan kárt, mint a teljesen fogékony állományokban, mégis a veszteség elég gyakran meghaladta a 30%-ot s nem ritkán az 50—60%-ot is elérte.

A hizlalás azonban még igy is jövedelmező üzlet volt és az átvészeléssel járó nagyobb ellenállóképesség a hizlalásra alkalmas süldők árát 10—20%-kal növelte. Mindenki „átvészelt" sertést keresett és igy bizony sokan a nem „vészelt" sertéseket is ilyenekként adták el a magasabb ár elnyerése érdekében. Ez a visszaélés csökkentette az „átvészeltség" értékét, illetve az csak ott maradt továbbra is megbizható érték, ahol a vevő ismerte az eladót, ahol figyelemmel kisérhette az állatok egészségi állapotát és bizott azoknak az állatoknak átvészeltségében, amelyek megbetegedését maga is látta.

Ez volt a helyzet 1909-ben, amikor amerikai szerzőknek a betegség oktanára és az ellene való immunizálásra vonatkozó kisérletek tanulmányai nyomán a sertéspestis elleni szérumtermelést Kőbányán a mostani „Phylaxia" elődének, az állatorvosi főiskola járványtani laboratóriumának kisérleti telepén *Hutyra* Ferenc dr. vezetése alatt és az ő irányitásával megkezdtük.

Voltak lelkes emberek, akik örömmel és nagy áldozatkészséggel nyitottak teret az első kisérleteknek, majd a nagyobb arányu kisérletes ojtásoknak, mások viszont helytelenül felfogott üzleti érdekből még évek mulva is elzárkóztak az ojtások elől. Ha ugyanis valamely állományban a sertéspestis megállapittatott, nyomon követte azt az állategészségügyi zárlat, az anyagi károsodást jelentő forgalmi korlátozásokkal. A hizlalók féltek a zárlattól és igy féltek a sertéspestis megállapitásától is. Érthető ezért, hogy az ojtásról sem akartak hallani, mert az egyben a sertéspestis megállapitását és a zárlatot is maga után vonta.

Az idejekorán való védőojtás helyett inkább kényszerből levágták az állataikat, még olyankor is, amikor a sertéspestises elváltozások nem voltak feltünők. Ha azután a sertéspestis már nem volt többé titkolható, szóba került az ojtás is, az eredmény azonban természetesen többnyire gyenge volt, mert előzőleg már az állománynak 5—10%-át levágták, másik 15—20%-a pedig beteg volt.

Hosszu évekig tartott, amig a hizlalóknak ez a része, okulva mások jó eredményein, mégis inkább a sertéspestis megállapitásával járó kellemetlenségeket vállalta, mint a késedelmet, mert a jókor végzett szérumos ojtás jó eredménye bőségesen kárpótolt a zárlat okozta esetleges kárért. Hogy a gondos gazda kezében már 1911-ben milyen fegyver volt a sertéspestis elleni szérum, azt jól illusztrálja *Csáky* Ferencnek, a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete kőbányai hizlalója vezetőjének, az 1912. évben a „Köztelek"-ben megjelent közleménye, amelyben szembeállitja az 1910 április havától 1912 február haváig ugyanazokban a sertésszállásokban elhelyezett sertésfalkák „vészelési" eredményeit, külön csoportositva a jókor, az elkésve és az egyáltalán nem ojtott falkákat.

Az eredmények a következők voltak:

A falka száma	Ojtás előtt kényszervágatott	Ojtatott	Ojtatlan	Veszteség %-ban	
				ojtottak közt	ojtatlanok közt
1.	1	195	50	8·7	22·0
2.	1	169	50	10·1	26·0
3.	5	195	—	12·3	—
4.	—	190	10	3·2	40·0
5.	—	145	20	10·3	85·0
6.	—	144	20	4·1	85·0
7.	1	139	—	6·5	—
8.	1	125	—	14·3	—
9.	1	204	—	10·7	—
10.	2	132	—	10·6	—
11.	1	114	—	6·1	—
12.	1	139	—	15·8	—
13.	—	78	—	2·5	—
14.	—	77	—	2·5	—
15.	3	382	—	5·6	—
16.	1	38	—	15·8	—
17.	—	40	—	—	—
18.	—	75	—	—	—
19.	—	91	—	—	—

A következő öt falkában az ojtást későn végezték és ennek megfelelően az eredmény is rosszabb volt.

A falka száma	Ojtás előtt kényszervágatott	Ojtatott	Ojtatlan	Veszteség %-ban	
				ojtottak közt	ojtatlanok közt
1.	4	95	—	35·4	—
2.	4	115	—	21·7	—
3.	3	130	—	20·0	—
4.	5	136	—	34·2	—
5.	3	35	—	25·7	—

Az elkésetten végzett szérumos ojtás eredményei még mindig jobbak voltak mint azok, ahol a tulajdonos nem engedte a sertéseket beojtani, mert

400	sertésből	29·0%
284	„	43·6%
350	„	82·8%
40	„	40·0%
46	„	48·0%
240	„	57·0%
50	„	86·0%
84	„	65·0%

hullott el.

Ezt az összeállitást kell ma megnéznünk, hogy emlékünkbe idézzük a sertéspestis veszedelmes voltát és belássuk az azóta elért nagyszerü eredményeket.

Amint az összeállitásból kitetszik, idejekorán való ojtással a sertéspestis okozta veszteségek lényegesen csökkentek és bár mindig voltak 20, sőt 30%-os veszteségek is (jórészt kényszervágások), mégis gyakori volt a csupán 5—10—15%-os veszteség, ami pedig az előző időkben ugyszólvan kivételesen sem fordult elő, sőt az ojtásokkal egy időben sem fordult elő sem a nem ojtott, sem az elkésetten ojtott sertések közt.

Óriási haladás volt ez az 5—15%-os veszteség az előző 50—60—80%-os veszteségekhez képest és ma, 15—16 év multán már ott tartunk, hogy nagy nyugtalansággal kutatjuk a baj okát, ha Kőbányán sok

*) Veterinarius 1897. évf., 698. lap.

Már most ápolja gyümölcsfáit, ha jó termést akar!

Magyar gazdának - magyar gyártmány!

száz falka közül akad egy-kettő, amelyben a most megszokott 0—2% veszteség helyett 5—10%-os kényszerszurás vált szükségessé. Ha furcsán hangzik is a dolog, én örülök ezeknek a többszáz falka közül egy-kettőben előforduló 5—10%-os sertéspestises veszteségeknek, mert ezek mutatják ma, hogy minő utat tettünk meg a sertéspestis elleni védekezés terén 1909 től 1928-ig, 19 év alatt.

Sok éven át, éjjel-nappal folytatott *fáradságos munkánk szépen megérett gyümölcsét látom magam előtt és örömmel fejezem ki hálámat és elismerésemet Hutyra* Ferenc dr. iránt, aki alapvető munkálatai után munkatársává választott s ezzel lehetővé tette, hogy a sertéspestis elleni védőojtások meghonositásának munkájában résztvehettem.

Szükségesnek látom ezt hangsulyozni, mert egyes hazai szerzők közleményei ugy vannak megszövegezve, mintha az emlitett alapmunkálatok nem történtek volna és *mintha az előző 15 év fáradságos és költséges munkája*, amelynek eredményét ők készen kapták, *nyomtalanul eltüntethető volna.*

Kétségtelen, hogy az eredeti eljárással, a már fertőzött falkáknak csupán szérummal való ojtásával aligha tudtuk volna a mostani kedvező eredményeket elérni, mert ezeket a sertéspestis elleni szimultán ojtás tette lehetővé.

Ez az eljárás sem uj. Amerikai tapasztalatok nyomán már a háboru előtt tekintélyes számu sertést ojtottunk e módszerrel és pedig a kevésbbé jó kezdet után 1913—14-ben már olyan eredménnyel,*) amely mai megitélésünk szerint is kifogástalannak mondható. Kőbányán ez az eljárás csak nehezen tudott tért hóditani, mert a hizlalók nem igen vállalták a kockázatot, hogy szállásuk az ojtás folytán olyankor is zár alá kerüljön, amikor még arra számitottak, hátha a sertésfalka mégsem fog megbetegedni sertéspestisben. Hozzájárultak ehhez az állategészségügyi hatóságok is, mert ők sem látták szivesen a mesterségesen fenntartott zárlatokat. A folytatólagos kisérletezések kedvező eredményeinek, valamint az ezekkel kapcsolatban mások részéről is meginditott propagandának hatása alatt azonban most már mind több falka sertést ojtatnak a hizlalók a szimultán módszer szerint.

Több év eredményeire visszatekintve és immár igen kiterjedt tapasztalatokra támaszkodva elmondható, hogy a hizlalók részére a sertéspestis kérdése meg van oldva és hogyha, nem bizva a sertések bizonytalan immunitásában, a hizlalóba állitott sertéseket a sertéspestis elleni szimultán módszer szerint immunizáltatják, ugy aggodalom nélkül kihizlalhatják őket és biztos számithatnak arra, hogy sertéspestis folytán nem lesz 1%-nál nagyobb átlagos veszteségük.

A sertéspestis elleni védekezés a vidéken is kedvező lépésekkel halad előre, ott azonban ezidőszerint még igen nagy akadály sertéstenyésztésünk sok tekintetben ki nem elégitő volta.

A malacokban lappangó sokféle betegség és a meg nem felelő tartással összefüggő anyagcserezavarok annyira gyengitik a malacok ellenállóképességét, hogy a természetes vagy mesterséges sertéspestises fertőzés, még ha szérummal ellensulyozzuk is, nemcsak közvetlenül válhatik sulyosabb jellegüvé, hanem egyben a már előzőleg az állatokban lappangott betegségeket is felélesztheti és növelheti a veszteséget.

Süldőknél, ahol a lappangó betegségek már ritkábbak, a sertéspestis elleni védekezés is egyszerübb és kevés veszteség mellett is biztosabb. A védelem azonban ezeknél sem 100% os és tartóssága is véges, mert egy év után lényeges csökkenéssel kell számolnunk.

Ha sikerül majd a munkát a gazdaságokban is olyan céltudatossággal keresztül vinni, amint az sikerült Kőbányán és Tétényben, ugy néhány év mulva a sertéspestis ott is époly kevéssé lesz veszedelmes baj, mint amilyen ma az emlitett két hizlalótelepen.

Egyelőre megnyugtat az a tudat, hogy utban vagyunk a teljes siker felé s megnyugvással mondhatjuk, hogy a mai generáció a sertéspestis terén is megtette azt, amit megtenni módjában állott.

Köves János dr.

*) Állatorvosi Lapok 1914. évf., 15. és 16. sz.

Törvények és rendeletek.

Rovatvezető: **Mutschenbacher Emil dr.**

(Vámmérséklések. — Az általános kereseti és jövedelemadó alapok rögzitése.)

Vámmérséklések.

A 140. M. E. sz. kormányrendelet f. hó 27-től számitandó érvénnyel a vámtaritáról szóló 1924. évi XXI. t.-c. 2. §-ában nyert felhatalmazás alapján az autonóm vámtarifa egyes tételeit további intézkedésig felfüggeszti illetve mérsékli.

Mezőgazdasági szempontból különösen a következő rendelkezések érdemelnek különösebb figyelmet:

A vámtarifa 175. tételszáma alatt szereplő melász-, szesz-, valamint élesztőgyártásra, ipari szeszgyárak, illetve élesztőgyárak részére külön engedély alapján a rendeleti uton megállapitandó feltételek és ellenőrzés mellett 200,000 métermázsa erejéig 1929 január 15—szeptember 30 közötti időben való vámkezelés mellett vámmentes.

Ugyancsak vámmentességet engedélyez a rendelet müszaki cikkek gyártására szolgáló teveszőrfonalakra, kerékpárláncra és kerékpárokhoz való golyós csapágyra, valamint fékagyra.

A vámtarifa 37. tétele alatt szereplő amerikai szekfü az idén e rendelkezés hatálybalépésének napjától április hó 15-ig, a jövőben pedig minden év november hó 15-től a következő év április 15-ig a vámtarifában megállapitott 2400 aranykoronás vámtétel helyett a mindenkori vám 25%-ával, a vámtarifa 37. tételének *a*) 1. sz. alatt szereplő közönséges szekfü pedig ugyancsak április 15-ig s azontul mindenkor a november 15 és április 15 közti időszakban az 1200 aranykoronás autonom vámtétel helyett a mindenkori vám 50%-ával kezelendő további intézkedésig.

Ezenkivül a rendelet több előzőleg engedélyezett vámmérséklést módosit, igy különösen különféle cserzés vagy kikészités végett felhozott bőrök vámját mérsékli.

Az általános kereseti és jövedelemadó alapok rögzitése.

Az 1979. sz. pénzügyminiszteri rendelet közli valamennyi pénzügyigazgatósággal és adóhivatallal, hogy a pénzügyminiszter a kereseti adóról szóló hivatalos összeállitás 22. §-ában, valamint a jövedelemadóról szóló hivatalos összeállitás 43. §-ában nyert felhatalmazások alapján intézkedett az iránt, hogy mindazoknak az adózóknak az adóalapja, akiknek kereseti, illetőleg jövedelemadó alapja a 6000 pengőt el nem éri, az 1929. évre is változatlanul fenntartassék. Minthogy azonban a pénzügyminiszter az országgyüléstől felhatalmazást szándékozik kérni a változatlanul fenntartható adóalapösszegnek 10,000 pengőre való felemelésére, egyuttal elrendelte, hogy az adókivető közegek mindazoknak a kereseti, illetőleg jövedelemadó alapját, akiknek adóalapja a 10,000 pengőt nem éri el, a hivatalos összeállitások hivatkozott szakaszaiban felsorolt feltételek fennforgása esetén változatlanul tartsák fenn az 1929. és következő évekre. Jogában áll azonban az illető adózónak szabályszerű adóvallomás csatolása mellett folyó hó végéig adóalapjának ujabb megállapitását kérnie, viszont a pénzügyi hatóság is felszólitha'ja az olyan adózót, akinek jövedelme a terhére kivetett adó alapjául szolgáló jövedelmet legalább 20%-kal tulhaladja, illetőleg lega'ább eléri a 10,500 pengőt, a megállapitott határidőkben szabályszerű adóvallomás beadására. Vagyis azoknak az adózóknak adóbevallási kötelezettségére, akiknek adóalapja 6000 és 10 000 pengő közt van, ugyanazok a szabályok alkalmazandók, mint amelyek a 6000 pengős adóalapon aluli adózókra vannak érvényben. Minthogy azonban ezek az adózók eddig csak február hó végéig voltak kötelesek adóbevallást adni s igy vallomásuknak folyó hó végéig való benyujtása az idén esetleg nehézségekbe ütközhetne, a pénzügyminiszter megengedte, hogy a 6000—10,000 pengő közti adóalappal biró adózók, amennyiben az 1928-ra jogerősen megállapitott adóalapot magukra nézve sérelmesnek tartják s ennek ujabb megállapitását kérik, a folyó évben folyó hó végéig illetékes helyen csak ezt a kérelmüket terjesztik elő, adóbevallásukat ellenben utólag, február hó végéig adhatják be.

KÖNYVISMERTETÉS.

A halászati törvények és a reájuk vonatkozó rendeletek. *Fischer* Frigyes miniszteri osztálytanácsos, a földmüvelésügyi minisztérium halászati ügyosztályának főnökhelyettese, egy igazán hézagpótló munkával örvendeztette meg a halászat iránt érdeklődőket, amely bizonyára nélkülözhetlen kézikönyve lesz a halászat terén müködőknek. Ugyanis az 1888. XIX. t.-c. életbelépte óta hijjával voltunk ilyen munkának s ha meggondoljuk, hogy ezt a törvényt az 1925: XLIII. t.-c módositotta s annak egyes részei, sőt egész fejezeteket is hatályon kivül helyezett, továbbá, hogy az idézett két törvény végrehajtása tárgyában kiadott 9500/1926. sz. F. M. min. rendelet az uj törvény megalkotását követő évben látott napvilágot, belátható, hogy a halászat törvényes intézkedéseiben kevésbbé járatos egyénnek sok nehézségébe ütközik a most érvényes törvényeket és rendeleteket összekeresgélni s azok labirintusában magát kiismerni. Ezen kiván segiteni a megjelent mü, amely a halászatra vonatkozó törvényes intézkedéseket négy nagy fejezetbe foglalja össze.

Az első fejezet tartalmazza a két törvénynek hiteles szövegét. Az alaptörvény szakaszait a majdnem 40 év alatt kialakult gyakorlatból leszürt bőséges jegyzetek világitják meg, az 1925: XLIII. t.-c. szakaszai alatt pedig a jegyzeteken kivül az indokolás megfelelő részei találhatók, amelyekből a törvényhozó intenciója s a törvény szelleme tünik elő. Ahol más törvényre utalás történik, a felesleges keresgélés elkerülése végett az illető törvény szakaszai szintén a jegyzet rovatban találhatók.

A második fejezet kereteit a 9500/1926. sz. végrehajtási utasitás tölti ki. A törvények a legtöbb részletkérdés elintézését a végrehajtási utasitásra bizzák, ezért ez a fejezet a törvények legfontosabb kiegészitő részét képezi.

A harmadik fejezetben a ma még érvényben levő miniszteri rendeletek vannak időbeli sorrendben felsorolva. Tarka egymásutánban vonul fel itt a halászati igazgatás összes kérdése, a halélettani állomás szervezeti szabályai, dijszabása, a kubikgödrökben megrekedő ivadékok megmentése, a kenderáztatók létesitésének feltételei, a pézsmapocok kötelező irtása, az uszójárművek nyilvántartása, a vizből mentés szervezése stb. mind olyan kérdések, amelyeket a mindennapi élet lépten-nyomon felszinre hoz.

A negyedik fejezet leginkább a halászat-rendőri kihágásokban hozott harmadfoku itéletek és elvi határozatok gyüjteményét tartalmazza. Ezt a fejezetet főként a kihágásokat tárgyaló közigazgatási hatóság használhatja, mert husz év 56 kiszemelt jogeseteinek eldöntését tárja elő.

Kiegészíti a müvet egy betürendes tárgymutató, amely a halászati közigazgatásnál használt jellegzetes szavak szerint igazitja utba a tárgyat nem ismerő olvasót. A jogkereső közönség, uradalmak igazgatóságai, jogtanácsosai, gazdák, tógazdák, halászati társulatok és a közigazgatás a halászat törvényes rendelkezéseit összegyüjtve kapja meg ebben a munkában, de a csendőrség és rendőrség szervei is nagy haszonnal forgathatják a müvet az előforduló halászati jogkérdések eldöntésénél.

Valóban hézagpótlónak nevezhető a mü, amelynek tetszetős külseje, szép, tiszta nyomása a váci fegyintézet könyvnyomdaját dicsérik. A mü megrendelhető a szerzőnél a földmüvelésügyi minisztériumban. Ára 6 pengő.

Landgraf János.

A munkáskérdésről a gyakorlati élet tapasztalatai alapján. Irta: *Steuer* György dr. Steuer György dr. nyug. államtitkár tollából egy harminckét oldalas füzet látott napvilágot. A jeles szerző minden tekintetben hivatott arra, hogy a munkáskérdést szőnyegre hozza és felhivja rá a közfigyelmet. A há-

MÉSZNITROGÉN

18—20% garantált nitrogéntartalommal a legjobb és legolcsóbb nitrogénmütrágya.

Az összes müvelési ágaknál, különösen kalászosoknál, kapásoknál és szőlőnél a legjobban kifizetődik.

Őszi kalászosokhoz koratavasszal

fejtrágyaként adjuk,

tavaszi kalászosok,

cukorrépa, burgonya,

tengeri, dohány stb.

alá a vetés előtt 6—10 nappal kiszórva

alaptrágyaként adjuk

A **Káliszindikátus** eredeti árjegyzése szerint 40—42%-os **kálisó**, továbbá **szuperfoszfát, Thomassalak, Rhenánia-foszfát; kénsavas ammóniák, chilisalétrom** és **trágyamész** stb. legmegbizhatóbb beszerzési forrása:

„NITROGÉN“ Mütrágya és Vegyiipar Részvénytársaság

Budapest, V., József-tér 1. szám

Telefon: Automata 824—19, 825—20

INGYENES MÜTRÁGYÁZÁSI TANÁCSADÓHELY!

boru előtt, mint a *Délvidéki Földmüvelők Gazdasági Egyesületének* egyik elnöke, a demokratikus agrárszervezkedésnek buzgó munkása volt. A háboru alatt rábizták a honvédelmi minisztérium *mezőgazdasági A)* osztályának a vezetését és az általa fogalmazott 3000/Mga számu rendelettel meg tudták szervezni a katonai munkásosztagokat ugy, hogy a legnehezebb időkben sikerült az aratásnak gyors és zavartalan lebonyolitását biztositani, emellett a mezőgazdasági munkák folytonosságát is. Háboru után az *Országos Központi Hitelszövetkezet* megbizásából a *Földmunkás szövetkezetek* szervezésére vállalkozott és ugy látszik, a szervezés terén elért sikereit nem tartja elegendőknek.

A földmunkások — ismertebb néven az alföldi megyék *kubikusai* —, akiket nagyon keskeny határvonal választ el a földmüvelő munkásságtól, a mezőgazdasági cseléd- és munkásseregtől, ma igen mostoha sorsban élnek. Ezekre a kubikusokra régebben néhai Vadnay Andor, Csongrád vármegye egykori nagy szociális érzékü és munkásságu főispánja hivta fel nemcsak Magyarországnak, hanem az egész világnak a figyelmét. Út, csatornaépitésnél s más földmunkáknál valósággal nélkülözhetetlenek ezek a földmunkások, akik nemcsak igénytelenek, de akikben apáról fiura örökölt valóságos mérnöki talentum is van. Nagy részüket szét is vitték a világ minden tájára, de még mindig itt maradt Csonka-Magyarországon mintegy 16—20 ezer család, emely szapora is, igy tehát állandóan sokasitja a szétzüllésnek induló magyar fajt. Ezek megmentéséről van szó Steuer György könyvében.

Steuer György azonban könyvében nemcsak feljajdul a munkásság érdekében, hanem egyuttal figyelemreméltó javaslatokat is tesz ugy a kormánynak, mint a társadalomnak, amelyek gondos megszivlelése, elfogadása esetén nagyon sokat segithetnénk társadalmunk ez értékesnek mondható rétegén. Javaslatai, amelyeket a földmunkásokkal együttérző hatóságok is támogatnak, már a kormány előtt fekszenek és remélhetőleg a mai kormány, amelynek szociális érzékét kétségbe vonnunk nem szabad, meg is teszi intézkedéseit. Ámde ez egymagában véve nem elég. Össze kell fogni itt a kormánnyal a társadalomnak és különösen azoknak a hatóságoknak, amelyeknek feladatkörébe tartozik a munkasnéppel való közvetlen érintkezés.

Azt szeretnők, ha Steuer György könyve ott lenne minden községi és varosi hatóságnak, minden uradalom vezetőségének az asztalán, mintegy emlékeztetőképen arra, hogy vannak az A föld magyarjai között olyanok is, akik szeretnek dolgozni és tudnak is dolgozni s főleg olyan munkát végeznek, ami a magyar föld termőerejét sokasitja Iparkodni kell különösen a csatornázási, a belvizlevezetési, utépitési munkáknál használni őket, amde ugy, hogy meg is óvjuk őket a *munkauzsorától*. Ez ellen legjobb védőszereknek bizonyultak eddig a földmunkás vállalkozó szövetkezetek. Ezek szervezését kell szélesebb körre kiterjeszteni, ezeket kell anyagilag megerősiteni, hogy megfelelő müszaki vezetés alatt ezek a szövetkezetek az altruizmus jegyében tudják biztositani tagjaik, s azok hozzatartozóinak jobb anyagi sorsát és erkölcsi boldogulását. Ezeket a megszivlelendő igazságokat tartalmazza Steuer György könyve, amely legkönnyebben a *Földmunkásszövetkezetek központjánál* (V., Nador-u. 22.) szerezhető meg. *(cs.)*

Bánjunk jól a munkásainkkal!

„A mezei gazdálkodás müvészete kilenctized részben az emberi bánásmódban rejlik". Igy ir Aereboe, aki a német gazdasági szaktekintélyek között a legnagyobbak sorába tartozik. Mi az oka mégis, hogy ezt a nagyjelentőségü problémát olyan könnyen kezelik a magyar gazdaságok tulnyomó többségében.

Itthon a gazda beleöli magát a gazdálkodás technikai dolgaiba. Idejét és minden gondolatát lefoglalják a kiadandó parancsok s már alig juthat megfontolásra, hogy milyen legyen a parancsolás módja, de célirányos lesz-e abban az értelemben, hogy megközelitse a legtökéletesebb megoldást, pszihikai hatásfoka elég-e arra, hogy az ambiciót 100%-ban kihasználja s a parancs értelmezésében, a közös élethivatás adta munkakedv egységes akarattá sürüsödjön.

Talán szükségtelen is vázolnom, hogy mit jelent a munkaerő, helyesebben a kézi munka a mezőgazdálkodásban. A gépek térhóditásával a kézi munkaprodukció nemhogy veszitene jelentőségéből, hanem még növekedik a fokozott gondosság és lelkiismeretesség követelménye által, mert hiszen mig a répakapás kézikapájával csak a maga munkáját hanyagolja el, addig a kapálógép vezetője felületességével lerontja a sokkal nagyobb teljesitményü gép munkájának hatásfokát. Különösen kitünik a kézimunka jelentősége az intelligenciát kivánó munkáknál minőségben, de a tömegmunkáknál ugyanigy fölötte nagy különbségek mutatkoznak a munka végezményben. A mezőgazdaság intenzitásának fokozásával mind nagyobb mérvben lép fel e kérdés megoldásának sürgőssége, hiszen az intenziv iránynak éppen a munkafelhasználás fokozott igénybevétele a jellemzője. Ma, amikor az üzemi kiadások 50%-a a munkabérekre esik, mindenképen helyénvaló kiterjedt mértékben foglalkozni a munkateljesitmény fokozásával. Ugyanezt célozza a mind sürübben emlegetett racionalizálás kérdése, de kitünően oldja meg feladatát Reichenbach Béla egyetemi tanárnak e tárgyra vonatkozó, 1924-ben megjelent könyve is. E szerény cikk keretében nem is akarok kiterjeszkedni ennek a gondolatkörnek a már amugyis élesen megvilágitott pontjaira, csupán egy lényeges és az egészet átfogó problémával kivanok foglalkozni, a bánásmóddal, amellyel a gazdaság-vezető alárendeltjeivel, szorosabban cselédeivel, munkásaival érintkezik.

Valahogyan a jobbágyság munkarendszerének egyenes következménye a ma gazdaságában észszerütlen bánásmód. Amikor a függőség korlátlan urat helyezett a földesurban a jobbagy fölé, amikor a munkavégezmény durva elhatárolására volt csak szükség, egészen érthető, bár sok esetben a humanitással és nemzeti szempontokkal sem összeegyeztethető elv alkalmazása célszerünek, azaz, „elegendő"-nek bizonyult. De hol vagyunk ma már azektől az időktől? Hogy a pszihologiai fejlődés eredményezte-e a demokratikus haladást, vagy viszont és hogy milyen befolyása van a kapitalista termelési rendnek a munkas lelkivilagara, az most mellőzendő kérdés, de tényként kell szamolnunk azzal a körülménnyel, hogy a ma még annyira sokszor brutális bánásmód miatt hogyan emészlődik a különben jól megszervezett gazdaságok jövedelme, aminek következménye a munkas és cseléd huzakodasa, nemtörődöm munkaja, a gyakori cseléd változás, de legfőképpen a cselédség endegenedése a gazdasági munka örömétől, az érdekközösség helyett a nemzedékekbe öltött gyülölet, vagy legjobb esetben csak a kényszer tudata. Ha egy gazdaságban káromkodni hallom a segédtiszt urat, ez ellen nemcsak emberi és vallásos érzésem tiltakozik, hanem sajnalom a tulajdonost, akinek ez a zsebére megy. Igaz az a már régen megállapitott tény, hogy csak az káromkodik, aki másképen a tekintélyét nem tudja fenntartani s a bohó ember jóérzésü cselédei előtt még aláássa azt.

A hüséges cseléd fogalmát valósággá kell realizálni. A bánasmódon kivül ennek alapfeltétele, hogy a cseléd ne érezze magát kihasználtnak, kiuzsorazottnak a gazdaság által. Tudatosan használok egy kényes szót: elégitsük ki a cseléd igényeit. De ugyanakkor hozzáteszem, hogy a cseléd igényeit helyes neveléssel irányitani kell.

Ebbe a gondolatba kapcsolódik bele a szeretetteljes bánásmód fogalma, amikor a gazda atyja, tanácsadója, oltalmazója cselédeinek. A gazda cselédeket *nevel* magának. A majoros-fiuk, kisbéresek, jóravaló munkás-suhancok hozzánőnek a gazdasághoz a gazda szeretetteljes irányitó hatása alatt. A gazda szociális érzéke az, amely észrevétlen bekapcsolja cselédeit a közös munka, a közös életlehetőségek magszabott és megszeretett irányába.

Mindig akad a cselédek között konkolyhintő, akadékos, rossztermészetü egyén — ha nem használ a vázolt módszer —, igyekezzünk tőlük megszabadulni, s ha jól szelektált, helyes gondolkodásu cselédséggel rendelkezünk, akkor igyekezzünk ezeket az embereket anyagi előnyök élvezése által is a gazdasághoz hozzákötni. Erre több módszer kinálkozik: jutalmak, prémiumok, kitüntetések, ujévi ajándékok adományozása. S ha ezek jövedelemapasztó tényezőknek látszanak, gondoljuk csak el, mit jelent a megbizhatóság, a lelkiismeretesen véghezvitt munka, a gépek kiméletes használata és az az előny, hogy a gazdaságba beletanult cselédség mennyi időt takarit meg azáltal, hogy ismert gépekkel, ismert talajon, hosszu idő óta gyakorolt szokások szerint dolgozik s a munka végezményére milyen üdvös, nyugodt, kiegyensulyozó hatást gyakorol az a bizonyosság, hogy életfeltételei, boldogulása az illető gazdasághoz van kötve, ahol azokat mind meg is találja.

A mezei gazdálkodás természetében rejlik, hogy egy üzem keretén belül a dolgozó tagok egymásra vannak utalva s ez még a szerencséje az ipari és kereskedelmi vállalatokkal szemben, hogy az üzem vezetőjének módja és alkalma van ugy irányitani munkásai lelkivilágát, hogy azok emberi céljaikat a kollektiv gondolattól áthatva meg is tudják valósitani, amelyből osztályukra, mind a magán, mind a közgazdaságra csak előny származik.

Hubay Konrád
okl. gazda.

VEGYESEK.

Kétféle mérleg.

A gazdasági élet fellendülése, az iparosodás folyamata az államilag szubvencionált nagyipar felé forditotta a bankok figyelmét, mert itt igen jó tőkeelhelyezkedés igérkezett. Ma már a nagybankoknak a hitelnyujtás és pénzközvetités mellett fontos üzletáguk az alapitó és financirozó tevékenység. Egy pillantás a nagy bankok mérlegeibe, még a laikust is meggyőzi arról, hogy a nagy ipari vállalatok patronizálása jó üzlet. Nem beszélve a latens tartalékokról, a nagybankok és a nagyipari vállalatok kimutatott nyereségei a befektetett tőke 8—16%-os jövedelmezőségét bizonyitják.

Szembe állithatjuk ezzel a „Statisztikai Szemle" novemberi számában megjelent kimutatást, amely szerint Csonkamagyarország földbirtokainak összes jelzálogilag bekebelezett adóssága 1928 junius 30-án 792 millió P volt, mig 1913-ban ugyanerre a földterületre eső jelzálogilag bekebelezett teher 1500 milliót tett ki. De ebbe az összegbe nincsenek beleszámitva a jelzálogilag be nem kebelezett rövidlejaratu adóssagok, a mezőgazdaságot sujtó ipari vámterhek, a nagy szociális adóterhek többletei stb. Ha pedig figyelembe vesszük azt, hogy ez a 750 millios adóssag rövid három esztendő alatt gyült össze, akkor a jövőt még aggasztóbbnak látjuk a jelennél.

A gazdaközönség megkisérelt mindent, ami kivezető utnak igérkezett a valsagból: modernizálta üzemét, ha az sem segitett, csökkentette a kevésbbé gazdaságos üzemágakat, uj, jövedelmezőbbnek igérkező termelési ágakat vezetett be, anyagi erejéhez mérten a legintenzivebben gazdálkodott — mind hiába. Keserü mosollyal olvassuk ilyen körülmények között egyik nyugalmazott pénzügyminiszterünknek ujságközleményét, amely azzal kezdődik, hogy ő szeretne szantani. Minek faradna ezzel őexcellenciája, maradjon csak meg a bankjai mellett, hiszen az aratás már ugyis az övék. *(T. M.)*

Gally Kálmán dr. h. államtitkár temetése. A közélet kimagasló alakjainak kijaró diszes keretek között és impozánsan megnyilvánuló általános nagy részvét mellett folyt le folyó hó 12-én, szombaton délután a budapesti farkasréti temetőben a hirtelen elhunyt *Gally* Kálmán dr. földmüvelésügyi h. államtitkár temetése. A végtisztességen a gyászoló családon és a megboldogult tisztelőin kivül a minisztériumok, agrár és társadalmi testületek képviselői igen nagy számban jelentek meg. A több száz főnyi gyászoló közönség soraiban ott voltak: *Mayer* János földmüvelésügyi miniszter, *Prónay* György báró és *Mayer* Károly földmüvelésügyi államtitkárok, *Dréhr* Imre népjóléti és

PAZARLÁS A GONDOS TALAJMUNKA ÉS A MŰTRÁGYA, MEGFELELŐ VETŐMAG NÉLKÜL. ORSZÁGSZERTE NAGY TERMŐKÉPESSÉGÜ ÁRPAVETŐMAGOT A BÜKI NÖVÉNYNEMESITŐ ÜZEM FOG AJÁNLANI

5636

680 kg. tiszta buzaszem

volt az eredmény, midőn egy 550 keresztből álló buzaszalmát, mely már egy közönséges dobkosárral el lett csépelve, betétsines géppel szakértő-bizottság előtt utáncsépeltettünk. Pénzt, időt és munkát takaritanak meg

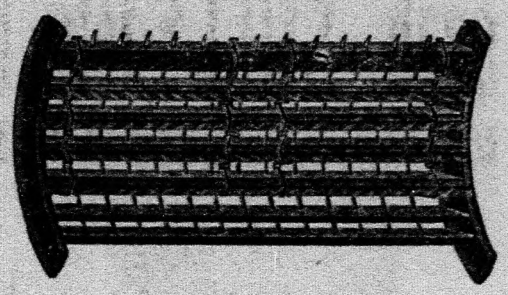

a dobkosár-betétléc alkalmazásával.

Stern-féle dobkosár-betétléc előnyei:

1. Sohasem kell uj dobkosár, sem pedig dobkosárjavitás, mert a legvásottabb régi kosárhoz is alkalmazható.
2. Nem marad a kalászban szem még akkor sem, ha a kalász megszorul, besült, fülledt, vagy csirás is.
3. A szemet nem vágja össze, hanem egészben dörzsöli ki, mert éllel nem dolgozik.
4. A cséplésnél a dobot nem kell oly közel állitani, miáltal könnyebben és többet bir csépelni.
5. A gép jóval könnyebben jár, tehát kevesebb fütőanyagot is igényel.
6. Tisztábban és tökéletesebben dolgozik, az összes szemet kicsépli.
7. Lóherecséplésnél és dörzsölésnél is kitünő szolgálatot tesz.
8. A lécek nem törnek, mert kovácsolható lágy öntvényből készülnek.
9. Ha a lécek egyik része hosszu idő mulva elvásott, azok megfordithatók és tovább használhatók.
10. A beszerzési ár olcsó, a szerelés egyszerü, minden géphez alkalmazható.

Pénzt, időt, munkát takarit meg, szebb, jobb és könnyebb munkát végez!

Mindezeket számtalan elismerőlevél a legfényesebben bizonyitja.

Megrendelésnél kérjük pontosan megadni:

1. A dobkosár pontos hosszát, a homlokfal vastagságát is beleértve.
2. A kosárlécek vastagságát.

Minden számlával könnyen megérthető szerelési utasitást küldünk.

ÁRAK:

80	cm-ig	3-as	géphez	10	darab	10	sorhoz	lekötő	csavarokkal	együtt	Pengő 66.—
107	„	4-es	„	20	„	10	„	„	„	„	„ 88.—
128	„	6-os	„	20	„	10	„	„	„	„	„ 110.—
137	„	8-as	„	20	„	10	„	„	„	„	„ 140.—
152	„	10-es	„	20	„	10	„	„	„	„	„ 160.—

FIGYELEM! Miután megtörtént az, hogy a rendelések tömeges volta miatt a szállitással fennakadtunk, ajánlatos a megrendeléseket idejekorán hozzánk juttatni, hogy a szállitás meg ne késsen.

BÁRDOS ÉS BRACHFELD

MŰSZAKI ÉS VILLAMOSSÁGI VÁLLALAT

BUDAPEST, VI. KERÜLET, JÓKAI-UTCA 5. SZÁM

Kevés munkával sokat keresni

ez az amerikai üzletemberek eredményességének titka!

Félannyi erővel kétszeres teljesitményt érhet el a

szab. STILLE-féle hengeres daráló-, zuzó- és őrlőmalommal

kettős, állitható acél-őrlőköpennyel és mágneskészülékkel.

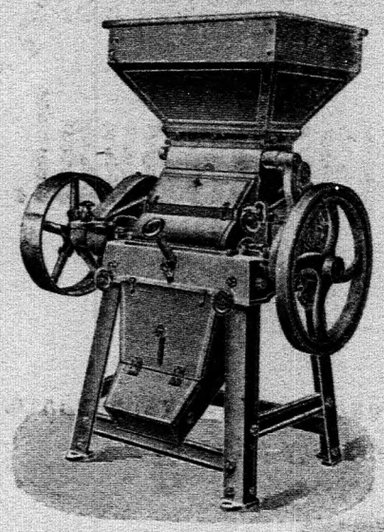

Árak:

Nagyság	1. szám	2. szám	3. szám	4. szám	5. szám	6. szám
Hajtóerő kb.	1 HP	2 HP	3 HP	4HP motor	5HP motor	6HP motor
Fordulatsz. percenkint	400	400	400	400	400	400
Óránkinti munkaképesség:						
Finom dara kg.	150	200	300	450	600	750
Durva dara kg.	350	500	750	1100	1400	1700
Árak pengőben helyt Budapesten elvámolva	1040·—	1240·—	1470·—	1850·—	2380·—	3800·—

Fenti árak mágneskészülékkel értetődnek.

A jelenkor legjobb, legmegbizhatóbb és legolcsóbb kutszivatytyuja házi és gazdasági célokra az

„OMEGA“ lánckut

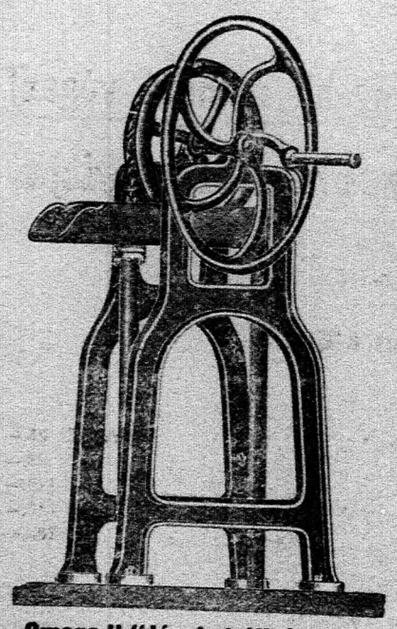

„Omega II.“ lánckut-állvány, szállit óránkint kb. 5000 liter vizet

Az „Omega“ lánckut

rendkivül sok vizet ad, óránkint kb. 5000 litert, kis gyermek is könnyen hajthatja, soha nem romlik, soha nem fagy be, bárki által könnyen felszerelhető és karbantartható.

„Omega 1911.“ lánckut teljesen zárt burkolatba szerelve, szállit óránkint kb. 5000 liter vizet

BÁRDOS ÉS BRACHFELD

MŰSZAKI ÉS VILLAMOSSÁGI VÁLLALAT

BUDAPEST, VI. KERÜLET, JÓKAI-UTCA 5. SZÁM

Petri Pál kultuszminiszteri államtitkárok, *Tóth* Jenő, *Barcza* Ernő, *Lickl* Károly földmüvelésügyi h. államtitkárok, az OMGE és a GEOSz képviseletében, amelynek a megboldogult igen buzgó igazgatóválasztmányi tagja volt *Beliczey* Géza alelnök vezetésével *Balázsovits* Dezső dr., *Károly* Rezső dr., *Láng* József, *Meskó* Pál, *Paikert* Alajos, *Szabó* Gusztáv dr., *Szomjas* Lajos dr., *Szávozd* Richárd igazgatóválasztmányi, illetve végrehajtóbizottsági tagokból és *Mutschenbacher* Emil dr. ügyvezető igazgató, *Fabricius* Endre főtitkár és *Rege* Károly dr. titkárból álló küldöttség, amely kegyelete jeléül díszes koszorut helyezett a ravatalra. Megjelentek még *Schandl* Károly dr., az OKH alelnök-vezérigazgatója, *Rubinek* István országgyülési képviselő, *Marschall* Ferenc, az Országos Mezőgazdasági Kamara h. igazgatója, *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester, *Buzáth* Jenő alpolgármester, *Kozma* Jenő székesfővárosi törvényhatósági bizottsági tag, *Bajthay* Mihály, a Faluszövetség igazgatója és még sokan az elhunyt jóbarátai és munkatársai közül. Megjelent továbbá teljes számban a földmüvelésügyi minisztérium tisztviselői kara. Az egyházi szertartás után *Mayer* János földmüvelésügyi miniszter mondott emelkedett hangu, kegyeletes beszédet, amelyben az elhunyt nagy érdemeit méltatta, majd bucsut mondott a magyar mezőgazdaság érdekeiért mindig önzetlenül küzdő munkatársnak. Az engesztelő szent miseáldozatot folyó hó 14-én mutatták be a megboldogult lelki üdvéért.

Halálozás. Dobozi és kisszántói *Dobozy* István ny. főszolgabiró, vasmegyei törvényhatósági bizottsági tag folyó évi januar hó 10-én 61 éves korában váratlanul elhunyt.

Kinevezések. A kormányzó a m. kir. földmüvelésügyi minszter előterjesztésére az állami erdőmérnökök összesitett személyzeti létszámában *Schlosser* István m. kir. főerdőtanácsost miniszteri tanácsossá, továbbá *Létai* Gyula m. kir. erdőtanácsost, *Lengyel* Viktor, *Franciscy* Vilmos, *Létz* Lajos, *Székács* Vince és *Krause* Dezső főerdőtanácsosi cimmel felruházott m. kir. erdőtanácsosokat, végül *Pukács* Endre és *Szepesi* Artur m. kir. erdőtanácsosokat m. kir. főerdőtanácsosokká a VI. fizetési osztályba kinevezte.

Cimadományozások. A kormányzó a magyar királyi földmüvelésügyi minszter előterjesztésére az állami adómérnökök személyzeti létszámában *Vermes* Győző magyar királyi erdőtanácsosnak a főerdőtanácsosi cimet és jelleget, *Köves* János, *Kuka* József és *Muttnyánszky* Jenő magyar királyi erdőtanácsosoknak a főerdőtanácsosi cimet, *Szabó* Benedek és *Pászthory* Ödön magyar királyi főerdőmérnököknek az erdőtanácsosi cimet és jelleget és végül *Bárány* Károly Etele, vitéz *Totth* László, *Szy* Dénes, *Radó* Gábor és *Mattyasovszky* Emil magyar királyi főerdőmérnököknek az erdőtanácsosi cimet adományozta.

Az Állandó Gazdasági Szakbizottság tagjai. A m. kir. földmüvelésügyi minszter az 1908. VII. és XXXIX. t.-cikkek alapján az e törvénycikk végrehajtása tárgyában kiadott 1200/1908. és 20/1909., illetőleg 5000/1928. I. M. számu rendeletek értelmében birtokrendezési ügyekben véleményező és javaslattevő bizottságként szervezett Állandó Gazdasági Szakbizottság elnökévé *Mayer* Karoly dr. államtitkárt 1933. évi december hó 31-ig terjedő hatállyal kinevezte és a Szakbizottságot ugyancsak ez időtartamra a következőképen alakitotta meg: A földmüvelésügyi minszter által kinevezett tagok: *Balázsovits* Dezső dr. h. államtitkár és *Horváth* Jenő dr. miniszteri tanácsos, mint földmüvelésügyi közigazgatási tisztviselők; *Gajdátsy* Jenő gazdasági főtanácsos, m. kir. gazdasági főfelügyelő és *Lenck* Jenő dr. miniszteri osztálytanácsos, mint gazdasági szakismerettel biró tagok; *Gulyás* Jenő m. kir. főerdőtanácsos, mint erdészeti szakismerettel biró tag. Az igazságügyminiszter által kinevezett tagok: *Bocskor* Antal kir. kuriai biró és *Gabona* Lajos dr. az igazságügyminisztériumban alkalmazott kir. kuriai biró. A pénzügyminiszter által kinevezett tag: *Szilágyi* Béla miniszteri tanácsos.

A Győrvidéki Szarvasmarhatenyésztő Egyesület 1928 december hő 20-án rendkivüli *igazgatóválasztmányi gyülést* tartott. Jelen voltak: *Némethy* Ödön dr. ügyvezető elnök, *Ormándy* János dr. gazd. főtanácsos, kamarai igazgató, *Meszlényi* Lambert, a pannonhalmi uradalom jószágkormányzója, egyesületi alelnök, *Kövy* József m. kir. gazd. felügyelő Mesterovits Iván miniszteri biztos képviseletében, *Darányi* Ágoston jószágfelügyelő, *Vaszary* Gyula ny. állategészségügyi főfelügyelő, *Weegmann* Erik gazd. felügyelő, igazgató, *Galatzer* Walter ügyvezető titkár. Kimentették magukat: *Khuen-Héderváry* Károly gróf, az egyesület elnöke, bejei *Németh* Károly dr. főispán, *Batta* Pál, az OMGE segédtitkára, *Töppler* Gyula intéző és *Szely* Imre plébános. Az elnök az ülést megnyitotta, majd Weegmann Erik előadó előterjesztésére az igazgatóválasztmány tudomásul vette a mult évi számadásokat és hozzájárult a folyó üzemi év költségvetéséhez. Elhatározták, hogy az 1929. évi országos mezőgazdasági kiállitásra a kilátásba helyezett támogatást azok a kisgazdák részére juttatják, akik állatainak felszállitását az egyesület által összeállitott birálóbizottság javasolja. Tudomásul vették *Pazár* Géza dr. m. kir. gazd. felügyelő, helyettes ügyvezető igazgató lemondását és az egyesület érdekében kifejlett érdemes munkásságáért jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak. A közgyülés elé való előterjesztésre elfogadták előadó javaslatát, hogy négy évi átmeneti időben feltüntetik évi jelentésekben, ha a tehenészetek összállományának kevesebb, mint 75%-a áll ellenőrzés alatt, azután pedig az esetben is, ha 100%-on alul marad az ellenőrzött állomány. A származási lapok árát a tagok részére 3 pengőben, nem tagok részére 5 pengőben állapitották meg. Hozzájárultak, hogy a Felsődunántuli Szarvasmarhatenyésztő Egyesületek Szövetsége, mint amely tagegyesületeinek törzskönyvelését végzi, a törzskönyvi kivonatokért a tagok részéről ugyancsak 3 pengőt, nem tagok részéről 5 pengőt szedjen. Végül elhatározták egyesületi vándordijak alapitását.

Hortobágyi magyar bikavásár. A Debrecen-hortobágyi magyar tenyészbikatelep és legeltetési társulat februar hó 21-én, csütörtökön rendezi ezévi bikavásárát a Nagyhortobágy vasutállomás közelében fekvő Kisálomzug puszta bikatelepen. Értékesitésre kerül 60 darab 3 éves fajtatiszta magyar tenyészbika. A bikák mind a hortobágyi magyar tehénállomány szine-javát magába foglaló „cifragulyai" teheneknek törzsgulyai bikákkal való párositásából származnak. Ezek a bikák kellő kiválogatás után egy éves korukban kerülnek a bikatelepre, ahol ridegen tartva neveltetnek fel s három éves korukban kerülnek eladasra. A bikavásárra érkező vevők számára — előzetes jelentkezés esetén — a társulat fogatról gondoskodik a Nagyhortobágy állomástól a telepre és a visszautazáshoz. A vásár ügyében bárminemü felvilágositást szivesen ad a Debreceni Gazdasági Egyesület titkári hivatala (Debrecen, Piac-u. 61.).

A buzavetések állása az északi féltekén. Az utóbbi napokban Európában, Ázsiaban és Amerikában is kemény hideg idő uralkodott, amelynek káros hatása ott érvényesült, ahol hótakaró nem védte a még zsenge vetéseket. A beérkezett jelentések szerint a nagy hideg csak kevés helyen tett kárt. Kanadában kielégitő hótakaró védi a vetéseket a zord téli fagytól s a helyzet kedvezőnek igérkezik. Az Egyesült Államokban több helyen jelentenek fagykárokat és további károsodástól tartanak. Oroszország buzavetéseit hatalmas hótakaró védi, fagyveszély nem fenyeget. A romániai jelentések már kevésbbé kedvezőek. Ha ujabb hó nem esik és a vetések takaratlanul kapják a fagyot, sulyos károkat szenvednek a buzavetések. Angliából, Franciaországból és Németországból jó hirek érkeznek. A vetéseket vastag hótakaró. védi a sokszor — 20° Celsius alá is sülyedő hidegtől

A Magyar Gazdák Szemléje januári száma most hagyta el a sajtót a következő érdekes tartalommal: Az agrárizmus lélektanáról, *Laurentzy* Vilmos dr. A magyar mezőgazdasági statisztika és a mezőgazdasági kamarák, *Gesztelyi Nagy* László dr. A mezőgazdasági szakértők perbeli szerepe, *Prack* László dr. Az 1928. évi magyar-német gazda-ifjusági csereakció, *Tölgyes* István dr. Előadások a buzapoolról, *I. K.* Különféle: Exportintézetek, *Levatich* L. Könyvismertetések.

Mezőgazdasági Kutatások. A Hangai Szabó Barna szerkesztésében megjelenő „Mezőgazdasági Kutatások" első évfolyamának 2—3. száma a következő gazdag tartalommal jelent meg: Tudományos rész. *Hauser* J.: Adatok a Székács és hatvani buzák kalászalakjának jelemzéséhez. *Becker* J.: A talaj tápanyagszükségletének meghatározásáról. *Eperjessy* Gy. dr.: Buzafajták csiráztatása lugos és savanyu közegben. *Telegdy Kováts* L. dr.: A legyakrabban használt talajmikrobiológiai módszerek gyakorlati jelentőségéről. *Kühn* I. dr.: Gyorsitott mészmeghatározás agyagos talajokban a Scheibler-féle készülékkel. *Ráth* Á.: A hidrogénionkoncentráció meghatározásának jelentősége a talaj mészállapotának megitélése szempontjaból a Duna-Tiszaközi talajokon. Gyakorlati rész. *Kreybig* L. dr.: A zöldtrágyák nitrogénhatása. *Pazár* G. dr.: Adatok a „Felsődunántuli Szarvasmarhatenyésztő Egyesületek Szövetsége" területén az 1927. évben törzskönyvelt állatokról. *Csiky* J. dr.: A talajvizsgálatok alkalmazása a gyakorlatban.

A **„Turán"** legutóbbi száma közli Paikert Alajos: Turán, Móricz Péter: Törökország gazdasági jövője, Pilismaróti Bozóky Dezső dr.: A kinai nép jellemzése, Bán Aladár: Finnország államiságának kialakulása, Végh Jenő: Az uj törökség lelke cimü tanulmányokat, amelyeken kivül több kisebb közlemény is tartalmaz a lap tartalmát.

Lapunk mai számához mellékeljük *Bárdos és Brachfeld* müszaki és villamossági vállalat (Budapest, VI., Jokai-utca 5.) prospektusát, amelyre felhivjuk olvasóink szives figyelmét.

Élő szarvasok eladók. Cim megtudható „2210" alatt a kiadóhivatalban.

Ha jó *zsákot, ponyvát, manilát, raffiát, szőlőkötözőfonalat lótakarót* óhajt vásárolni, kérjen ajánlatot a 46 év óta legmegbizhatóbbnak elismert *Fischer J. R.-T.* zsák- és ponyvagyárától, Budapest, V., Nádor-u 31/33. Ponyvakölcsönzés.

Ha **proteindus abraktakarmány- és mindenfele olajpogácsa-**, valamint **száritott répaszelet- és melasse-szükségletét** ugy **azonnali**, mint **egész évi szállitásra**, a beltartalom kezességével fedezni óhajtja, ugy forduljon **Zwebner Jacques** céghez, Budapest, V., Nádor-utca 28. Telefon: Automata 140—72 2086

Avenarius-féle
NEO-DENDRIN
a legjobb és legolcsóbb téli gyümölcsfapermetezőszer, mert töménységénél fogva **minden kártevőt biztosan elpusztit** és csak feleannyi kell belőle, mint bármely más gyümölcsfakarbolineumból.
Gyártja: **KRAUSZ-MOSKOVITS EGYESULT IPARTELEPEK R.-T., BUDAPEST, VIII., ÖRÖMVOLGY-UTCA 8.**
KÉRJEN ISMERTETŐT! KÉRJEN ISMERTETŐT!

SZIVÓGÁZMOTOROS MALMOKNAK
retortabükkfaszén
gazdaságos!
Porosz kőszenet, kokszot és tüzifát
a legkiválóbb minőségben, vagontételekben azonnal szállithatunk. Kérjen árajánlatot!

Gáspár Fülöp
tüzifa-, faszén- és kőszéntelepei
Budapest, VI., Hungária-körut 72.
Telefon: Automata 136—10 sorozatos kapcsolás
Sürgönycim: „Gáspárfa Budapest"

NYILTTÉR.

(E rovatban foglaltakért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

A Magyar Földhitelintézet
Budapest, V., Bálvány-utca 7. szám

Engedélyez jelzálogkölcsönöket kizárólag földbirtokra, jelenleg 35 éves törlesztésre. A legkisebb felvehető kölcsön 400 dollár (mintegy 2.200 pengő). Részletes értesítőt kivánatra postán küld az intézet.

Uradalmak, gazdaságok által termelt
Juhgomolyát
évi kötéssel megvásárolja! és kivánatra megbizottját helyszinre küldi az
Országos Magyar Tejszövetkezeti Központ
mint Szövetkezet 5640
Budapest, I., Horthy Miklós-ut 119/121. sz.

Tej+2 C°-ra
hütendő, ha annak jó értékesitését biztositani kivánjuk. Tejhütés és egyéb élelmiszerhütés az automatikus, dán

SABROE-kompresszorral megbizható, egyszerü, olcsó. Tizezer hütőgép, — köztük a legelső magyar mintagazdaságokban és tejüzemekben — hirdeti a SABROE-gyártmány fölényét.
Surány Viktor
okl. gépészmérnök 2332
tejgazdasági és hütőgépgyári üzeme
Budapest, VIII., Balassa-utca 11. szám

„UNIVERSAL“
magasnyomásu dugattyus háti permetező
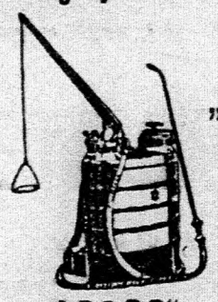
„CSEPEL“ felszereléssel csak szőlőhöz
„GLOBUS“ felszereléssel cukorrépához 3 sor permetezésre
„ARBOR“ felszereléssel, gyümölcsfához
speciális belső ólmozással, **kénfőzetek** és egyéb ártalmas vegyiszerekhez egyaránt használható.
Universal permetezőinket kivánatra állandóan működő **folyadékkeverő-készülékkel** is szállitjuk
Gyártja:
WEISS MANFRED
ACÉL ÉS FÉMMŰVEI R.-T., CSEPEL.
Kapható:
Agrarglobus
mezőgazdasági Gépkereskedelmi R.-T.
Budapest, V. kerület, Lipót-körut 12. szám
Telefon Au'. 2-83-49 863

Jelzálogkölcsönök! Folyószámlahitel! Parcellázások!
Mindennemű pénzügyi tranzakciók!
Schvarz Gusztáv banküzlet
BUDAPEST, IV., Kossuth Lajos-utca 3. sz.
Telefon: Automata 868—62
Sürgönycím: SCHVARZGUSZ BUDAPEST. 8233

VETŐMAGVAK
Viktoria-borsó, zsizsiktelenitett
LENMAG, bőtermő
magra termelt vételére előjegyzéseket elfogad
Zempléni Mezőgazdasági R.-T. Bérgazdasága, Szerencs.
5637

Kérjen árjegyzéket a gazdasági könyvviteli nyomtatványokból
„PÁTRIA“ Irodalmi Vállalat és Nyomdai R.-T. Budapest, IX., Üllői-út 25. (Köztelek).

Országos Magyar Gazdasági Egyesület
ingatlanforgalmi osztálya
Budapest, IX., Köztelek-utca 8. sz., II. emelet
Keres megvételre a Dunántulon egy **1000 holdas jó birtokot,** megfelelő jó épületekkel, nagyobb urilakkal. Az ország bármely részén **1000—1500 holdas birtokot, lehetőleg szeszgyárral.**
Haszonbérletátadás Dunántul déli részén **2400 m. holdas** jó bérlet, elegendő és jó épületekkel, előnyös feltételekkel. Felszerelés átvétele nem kötelező.
Válaszbélyeg.

Lapunk állandó mellékletét képező
„Rádiós gazdasági előadások“
1928. évben megjelenő számaihoz a **Földmüvelésügyi minisztérium** megbizása alapján csinos kivitelü, egész vászonkötésü
BEKÖTÉSI TÁBLÁK
készülnek. Ezek a bekötési táblák helyben átvéve 80 fillérért, postán, keresztkötéssel küldve, darabonkint 1 pengőért már kaphatók a
„Pátria“ Irodalmi Vállalat és Nyomdai Részv.-Társ.
könyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám.

A mezőgazdasági irodalom szenzációja!!!
Minden magyar gazda könyve, tanácsadója, segitőtársa az 1929. évi
Versenytermelési Utmutató
Szerkesztik:
RADNÓTI ISTVÁN és **FILO JÁNOS** dr.
v. Közgazd. egyetemi tanársegédek.
A magyar mezőgazdaság legaktuálisabb kérdéseit tárgyaló közleményeit irták: **Mayer János, Schandl Károly, Buday Barna, Marschall Ferenc, Fabricius Endre, Kerpely Kálmán, Gyárfás József, Grábner Emil, vitéz Bittera Miklós, Hankóczy Jenő, Ballenegger Róbert, Kovácsy Béla, enesei Dorner Béla, Fáber Sándor, Treitz Péter, Gesztelyi Nagy László, Filó János, Radnóti István, Puskás Károly, Villax Ödön, vitéz Biró Gyula, Kolbai Károly, Kunst Henrik stb., stb.**
Az előszót **MAYER JÁNOS** földm. miniszter irta.
Az Utmutató részletesen ismerteti a magyar mezőgazdaság hivatalos szervezetét, közli a földmüvelésügyi minisztérium személyi beosztását és az egyes osztályok tevékenységét „A GAZDA ABÉCÉJE“ cimü rovat betürendben sorakoztatja fel a gazda tudnivalóit és a gazdálkodás minden előforduló kérdésében pár szóval eligazit.
178 oldal, 130 képpel, Ára 3 pengő.
„PÁTRIA“ R.-T. könyvosztálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

TŐZSDE és KERESKEDELEM.

A tengeri a világpiacokon.

Az amerikai és argentinai tengeri dönti el az egész kontinensen az áralakulást. A külföldi piacokon a tengeriüzlet eseményeit a következőben foglalhatjuk össze:

Az északamerikai mixed II. (kevert) tengeri ára januári és februári elhajózásra *meghaladta a 11 hollandi forintot,* amennyiben a hamburgi terménytőzsdén 11·05—11·07½ hollandi forinttal kötöttek több rakományt. Ez az ár 25·40—25·60 fillérnek felel meg métermázsánkint a németországi kikötőkben. A mixed tengeri tehát semmiképen sem mondható ezidőszerint olcsónak. Ennek ellenére továbbra is meglehetősen szilárd az irányzat mixed áruban a hamburgi tőzsdén, mert a mult héten még 10·60 hollandi forinttal (24·50 pengő) kötötték januári elhajózásra.

A mixed tengeri szilárd irányzatára a legjellemzőbb, hogy az északamerikai nagy cégek november és december havában *jelentékenyen olcsóbb árak* mellett eladott mixed tengeri tételeket 11·— hollandi forint fölött most visszavásárolják.

Németországi komoly szakvélemények szerint a tengeripiacon a tartózkodó amerikai tengerikínálat és a visszavásárlás arra vezethető vissza, hogy az 1926. és 1927. években — köztudomás szerint — Amerikában aránylag gyengén sikerült a tengeritermés és az átmenő készletek tengeriben igen jelentéktelenek. Ellentmond ezzel a megállapitással szemben az, hogy az amerikai cégek az elmult hónapokban mégis jelentős mennyiségekben előre adtak el tengerit. A legjelentősebb exportcégek szerint Németországban és Hollandiában a visszavásárolt északamerikai tengeri mennyisége jelentékenyen meghaladja a 100.000 tonnát (10.000 vagon). Igen jelentős mennyiség ez, amely most a visszavásárlás következtében nem kerül Európába, különösen ha figyelembe vesszük, hogy Románia tengeriexportja, amely ugyancsak jelentős, szünetel.

A délafrikai tengerikivitel ezidőszerint ugyancsak mérsékelt. Az importálamok szempontjából tehát a legjelentékenyebb Argentina tengeriexportja.

Mult héten a kábeljelentések szerint Argentina 75 ezer tonna tengeri elhajózásáról számolt be, ami aránylag igen kevés éppen ugy, mint az előző héten, amikor 62 ezer tonna volt az elhajózott tengerimennyiség. A hat nagy európai tengerit importáló állam részére ezek a mennyiségek egyáltalán nem bőségesek. Különösen Olaszország fogyaszt sok tengerit, mert a tavalyi nagy szárazság következtében igen jelentős tengeribehozatalra szorul.

Argentina a legkedvezőbb esetben ez év április havában kezdheti meg az uj tengeritermés elhajózását, illetve exportálását. Ezek szerint Európa legkorábban csak májusban kaphatja kézhez az uj argentinai tengerit.

A tengeritermés kilátásáról nyilatkozni egyelőre még korai, mert csak a január végi és február eleji időjárásnak van döntő befolyása az argentinai tengeritermésre. Kedvező februári, márciusi és áprilisi időjárás természetesen a terméshozamot jelentékenyen emelheti.

Ezidőszerint az argentinai tengeri részére nedves időjárás felelne meg a legjobban. A tengeripiacon a legutóbbi napokban bekövetkezett szilárd irányzat oka az lehet, hogy Argentina legjelentősebb tengeri-vidékén Buenos-Airesben esőhiányról panaszkodnak. Hogy ez tényleg megfelel-e a valóságnak, azt nehéz megállapitani. Broomhall szerint Buenos-Aires vidékéről esőhiányt jelentenek, de más vidéken a tengeritermés kitünőnek igérkezik.

Az argentinai gazda ezidőszerint az uj buza szállitásával és tárolásával van elfoglalva, miután a cséplést már mindenütt befejezték. A buza elhajózások statisztikai eredményében is kifejezésre jut, hogy az argentinai termelő ezidőszerint főként a gabonabetakaritással foglalkozik, amennyiben az elmult héten 132.000 tonna buza elhajózásáról számol be a statisztikai jelentés.

Végeredményben Argentina az 1928-as esztendő első 11 hónapjában 6 millió tonna tengerit exportált az 1927-es év ugyanez időszakában elhajózott 7·6 millió tonnával szemben. Az 1926-os év januárnovemberi tengeri export mennyisége 4·1 millió tonna volt.

—

A nemzetközi abraktakarmánypiac helyzete január elején.

A piac helyzetére elsősorban a rendkivül alacsony buzaár volt kihatással, amely a normális árfejlődést megakadályozta és az abraktakarmánypiac független áralakulását lehetetlenné tette. Ha a már multkori jelentésünkben is emlitett szilárditó momentumok, amelyek közül első helyen ujból az Északamerikai Egyesült Államok kis készlete és fokozott szükséglete áll, nem volnának, ugy az abrkatakarmánypiacon is jelentős áresés következett volna be. Így lényegesebb áreltolódás nem történt és fontosabb árváltozások csak február hó végefelé várhatók, amikor az ujterméssü szója, földidió és különösen az idén rendkivüli nagy argentinai lenmagtermés beérkezik az európai kikötőkbe. Valószinü, hogy ugyanakkorra azonban az Egyesült Államok ellátás

helyzete is meglehetős kritikusra fordul, mert addigra az ottani csekély készletek is elfogynak és így lehetséges, hogy az európai árakat a tengeren tuli vásárlások fogják az esetleges áreséstől megóvni.

Multkori jelentésünkben közöltük, hogy az Eszakamerikai Egyesült Államok idei szénatermése 13·7 millió tonnával kevesebb mint a tavalyi. Az ujabb kimutatásokban ez a terméshiány még növekedett, amennyiben 17 millió tonnára tehető. A lenmagtermés 200 ezer tonnával kisebb a tavalyinál, a föld diótermés 6%-kal csökkent, viszont a szójabab hozama 3%-kal emelkedett; igaz, hogy az ottani magtermés nagy része jelenleg vetési célokra szolgál, mert a szója igen kedvelt zöldtakarmány az Egyesült Államokban. Az abraktakarmányhiányt a tengeren tul ugyancsak a gyengébb minőségü buzák és rozsok etetésével pótolják.

Az európai piac ugyancsak a buzaár nyomása alatt áll. Uj készletek nincsenek, az árak nagyjában nem változtak. Az itteni nemzetközi helyzet megitélésénél egyre fontosabb szerepet tölt be a fuvarkérdés. A nemzetközi fuvarrelációk, az export és importtarifa kedvezmények igen bonyolult helyzetet teremtettek és ezek következtében mutatkozik például jelenleg a következő eltolódás: Lengyelország romániai száritott répaszeletet vásárol, Németország lengyelországit, Franciaország németországit, Spanyolország franciaországit. Amerika számára ugylátszik idén a Jugoszláv szelet nem konveniál, mert nagyobb tételeket storniroztak. Szójából a keletázsiai kikötőbe egyre több- és több áru érkezik, azonban elhajózás még mindig lassu. Európában a készlet aránylag csekély és most már kérdéses, hogy februárra lesz-e elegendő uj áru, amely árcsökkenést eredményezhetne. A kereskedelem, ugylátszik, nem vár jelentősebb árváltozást, mert csekély eltéréssel a jelenlegi árbázison kötött nagyobb tételeket áprilisra, májusra, sőt még szeptemberre is. Nagy érdeklődést keltett, hogy az Egyesült Államok is tárgyaltak német eredetü szójadara behozataláról és az üzlet létrejötte nem árdifferencia miatt hiusult meg, hanem azért, mert Amerika egész finomra őrölt minőséghez ragaszkodott, ezt pedig a német gyárak nem szállithattak. — Lenmagpogácsa Hollandia részéről elég keresett, ára viszonylag magas, a földidiópogácsa árak kissé gyengültek, kókusz- és repcepogácsa jelenleg nem keresett cikkek. *F. K. dr.*

Termény- és takarmányfélék.

Gabona- és terménytőzsde. (*A Budapesti Áru- és Értéktőzsde hivatalos árjegyzése.*) 1929. január 14. Árak 100 kg-kint budapesti paritásban. Készárüüzlet: **Buza, 77 kg-os,** tiszavidéki 24·25—24·40, felsőtiszavidéki 24·10—24·25, fejérmegyei 23·80—23·95, egyéb dunántuli 23·80—23·95, pestvidéki 23·85—24·—, bácskai 23·80—23·95, buza, 80 kg-os, tiszavidéki 24·85—24·95, felsőtiszavidéki 24·65—24·75, fejérmegyei 24·40—24·55, egyéb dunántuli 24·40—24·55, pestvidéki 24·45—24·60, bácskai 24·40—24·55, rozs, pestvidéki 22·10—22·20, rozs, más származásu 22·10—22·20, takarmányárpa, I. r. 24·75—25·25, takarmányárpa, középminőségü 24·25—24·75, sörárpa, felsőmagyarországi 26·50—27·—, sörárpa, egyéb 26·——26·50, zab, I. r. 24·50—24·75, zab, középminőségü 24·——24·25, tengeri, tiszántuli állomásokról 26·75—27·25, tengeri, egyéb állomásokról 26·——26·30, köles 25·——25·50, káposztarepce 45·50—46·50, buzakorpa 18·75—19·—, lucerna 140·——165·—, lóhere, nagy arankamentes 170·——190·—, lóhere, nagy arankás 145·——160·— P. Határidőüzlet, záróárfolyamok: buza márciusra 24·82—24·84, buza, májusra 25·58—25·60, buza októberre 26·02—26·04, rozs, márciusra 23·30—23·32, rozs, májusra 24·08—24·10, rozs, októberre 23·74—23·76, tengeri, májusra 28·78—28·80, tengeri, juliusra 28·80—28·82 P.

(*A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete gabonaosztályának jelentése.*) 1929 január 14-én jobb kereslet, valamint a határidőüzlet irányzatának javulása folytán a készáru piacon is tovább szilárdult az irányzat és a buza 30—35 filléres, a rozs pedig 15 filléres áremelkedést ért el. A takarmánynemüek piacán az árpafélék üzlettelenek és az árak nem változtak. A tengeri irányzata mérsékelt kinálat mellett szilárdult és az ára 25—50 fillérrel emelkedett. A zab ára 25 fillérrel drágult. A határidőüzleti piacon az egész vonalon szilárd irányzat jutott érvényre.

Liszt- és őrleménypiac. Budapest, 1929 január 14. Lisztárak: Budapesti és vidéki nagymalmok árai január—április hóra skontóval: duplanullás 38·—, 0-ás 37·50, 1-es 37·—, 2-es 35·50, 4-es 33·50, 5-ös 31·50, 6-os 28·—, 8-as 23·—, rozs 0-ás 35·—, 1-es 31·—; vidéki kismalmok árai skontó nélkül, készpénzért, promptra: duplanullás 34·—, 0-ás 33·50, 2-es 31·50, 4-es 29·50, 6-os 24·50, 8-as 23·—, rozs 0-ás 34·—, 1-es 30·— P q-kint.

Burgonya. (*A Mezőgazdasági Termelők Egyesült Szövetkezetének jelentése.*) 1929 január 15. Árak vagontetelben métermázsánkint a következők: Nyári rózsaburgonya 24·——25·—, őszi rózsaburgonya 14·——15·50, Ella burgonya 14·——15·50, fehér burgonya 10·50—11·50, étkezési Wohltmann burgonya 10·——10·50 P. Ma a budapesti vásárcsarnokba áru nem érkezett. Az élénk vételkedv és a hideg időjárás miatt az irányzat tartott.

Budapesti takarmányvásár. (*Budapest székesfőváros vásárigazgatóságának jelentése.*) 1929 január 11. Árak métermázsánkint pengőben: réti széna I. r. ó 16·——18·—, réti széna II. r. ó 13·——15·—, réti széna III. r., csomagolásra 7·50—12·50, muharszéna 18·——19·—, zabosbükköny és szalma kev. 16·—, zabosbükkönyszéna 18·——19·—, alomszalma I. r. 5·——6., alomszalma II. r. 4·——4·75 P.

Külföldi terménytőzsdék. *Pozsony*, január 14. A külföldi magasabb jegyzések ellenére a vételkedv csekély volt, a forgalom szük keretek között mozgott. Jegyzések 100 kilónkint egyéb megjelölés hijján feladóállomásról: 78—80 kilós buza 176—178, 76—77 kilós buza 172—174, magyar buza tranzit Oroszvár 143—144, kiváló minőségü rozs 169—172, 70—72 kilós rozs 162—163, válogatott árpa 166—170, I. r. árpa 160—163, takarmány- és ipari árpa 143—147, La Plata tengeri ab Trieszt julius—augusztusi szállitásra 146—147, pozsonyi uszályból 166 cseh korona. (1 cseh korona = 0·17 P.) A többi cikk ára változatlan. — *Wien*, január 14. Az irányzat ma határozottan barátságosabbra fordult. Kenyérgabonában vagontételekben jöttek nagyobb kötések létre. Tengeri jelentékenyen emelkedett. A lisztüzlet változatlanul élénk maradt. Kötöttek egy rakomány sárga tengerit 165·75 cK-val ex bécsi uszály májusra. A hivatalos jegyzések között tengeri árát 25 garassal felemelték. (1 osztrák schilling = 0·81 P.) — *Hamburg*, január 14. A kedvezőbb külföldi jelentések hatása a belföldi piac szilárdabb irányzatában jutott kifejezésre. Külföldi árpa szintén megszilárdult, ára azonban változatlan maradt. Tengeriben a javulás folytatódott, különösen mixed és La Plata fajtában. Zabban a felhozatal csekély és a piacra került árumennyiség könnyen nyert elhelyezést. Árak tonnánkint: buza franko Hamburg 226—228, ab Mecklenburg-Hollstein 214—216, rozs franko Hamburg 222—224, ab Mecklenburg Hollstein 210—212, takarmányárpa belföldi feladóállomásról 202—206, sörárpa 216—230, dunai 182—184, kanadai 186—188, zab franko Hamburg 222—224, ab Mecklenburg-Hollstein 210—212, tengeri eredetének megjelölése nélkül elvámolatlanul franko Hamburg 197—202 márka. (1 márka = 1·36 P.) Külföldi gabona cifjegyzései: IIa Manitoba buza január—februárra 13·45, IIIa január—februárra 13·15, Rosafe januárra 11·95, Barusso detto 11·90, Hardwinter Ia januárra 12·85, dunai és délorosz árpa loko 10·90, La Plata január—februárra 10·70, Western Ia rozs januárra 12·25, La Plata tengeri loko 11·65, Mixed IIa januárra 11·30 hlf. (1 hollandi forint = 2·30 P.) — *Liverpool*, január 14. Buza márciusra 9·2⅝, májusra 9·4, juliusra 9·6 shilling. Az irányzat tartott. (1 shilling = 1·39 P.) — *Chicago*, január 14. A buzapiacon a liverpooli szilárd jelentések nyitáskor szilárdabb megitélést hoztak felszinre. Az árfolyamok is megjavultak, annál is inkább, mivel több államból sulyos fagykárokat jelentettek. Zárlatra az argentinai eladások visszanyomták az árnivót, ugy hogy a mai árnyereségek nagyrésze veszendőbe ment. A zárlati jegyzések mindössze egynegyed centtel haladták tul az előző zárlatot. A tengeripiacon alig tartott nyitás után a déli piacokról jelentett szilárdsággal párhuzamosan megdrágultak az árkövetelések, ugy, hogy zárlatig az egyes határidők átlag 1¼ centes árjavulást értek el. Zárlati árfolyamok: (Zárójelben a legutóbbi záróárfolyamok.) Buza márciusra 119⅝ (119⅜), májusra 122⅞ (122⅝), juliusra 124¼ (123¾). Tengeri márciusra 95¾ (94⅝), májusra 98⅞ (97⅞), juliusra 100¾ (99¾). Zab márciusra 53¾ (50), májusra 50⅝ (50⅛), juliusra 49⅝ (48⅝). Rozs márciusra 105 (105¾), májusra 107½ (107¾), juliusra 100. — *Winnipeg*, január 14. Zárlati árfolyamok: (Zárójelben a legutóbbi záróárfolyamok.) Buza májusra 124⅞ (127⅞), juliusra 126½ (126⅜), októberre (125¾). Zab májusra 58⅞ (58⅜), juliusra 57⅞ (57¾). (1 dollár = 5·71 P.) — *Buenos Ayres*, január 14. Buza februárra 9·55, májusra 9·70, tengeri februárra 9·32, májusra 8·07, zab juliusra 7·70, lenmag februárra 15·11, márciusra 15·13, áprilisra 15·28 peso (1 peso = 2·45 P.)

Állatok és állati termékek.

Budapesti vágómarhavásár. (*Budapest székesfőváros vásárigazgatóságának jelentése.*) 1929 január 14. Felhajtatott bika I. r. 7, II. r. 46, III. r. 11, ökör I. r. 6, II. r. 139, III. r. 8, tehén I. r. 7, II. r. 152, III. r. 10, bivaly III. r. 5, összesen 391 darab és 1 rugott. A vásár irányzata lanyha volt, az árak az összes minőségeknél kg-kint 2—4 filiérrel estek. Eladatlanul visszamaradt 102 darab nagy marha és 1 rugott. Árjegyzés élősulyban: bika, magyar II. r. —·50, bika, tarka I. r. —·92—1·00, kivételesen 1·10, II. r. —·80——·90, III. r. —·68·——·78, ökör magyar I. r. 1·06—1·14, II. r. —·72——·95, III. r. —·50——·66, ökör, tarka I. r. —·90—1·04, II. r. —·72·——·88, III. r. —·50——·70, tehén, magyar II. r. —·72——·90, tehén, tarka I. r. —·90—1·08, kivételesen 1·10, II. r. —·62——·88, III. r. —·38——·60, bivaly, magyar —·52—·76, növendék (éves) —·52——·96, kicsontozni való —·28——·40 P.

Budapesti szurómarhavásár. (*Budapest székesfőváros vásárigazgatóságának jelentése.*) 1929 január 11. Felhajtás 413 darab. A vásár irányzata lanyha volt, az árak kg-kint 2—4 fillérrel estek. Jegyzett árak: élő borjuk, belföldi szopós I. r. 1·44—1·52, kivételesen 1·58, II. r. 1·24—1·40 P kg-kint.

Budapesti sertésvásár. (*Magyar Mezőgazdák Szövetkezete sertéstelepének jelentése.*) 1929 január 15. A hétfői ferencvárosi nyilt és zárt vásárra a felhajtás 4025 darab volt, ebből angol 417 darab, eladatlanul visszamaradt 924 darab. Ebből angol 20 darab volt. Lanyha irányzat mellett a következő árakat jegyeztük: Prima uraságí 1·52—1·54, prima szedett 1·38—1·42, közép 1·28—1·34, könnyü, jobb 1·10—1·20, könnyü, silány 1·——1·10, öreg uraságí 1·40—1·44, öreg szedett 1·34—1·38, angol sonkamalac 1·30—1·50, hus 1·70—1·88, zsir 2·02—2·06, szalonna 1·74—1·80, hasitott félsertés 1·70—1·90, szalámi hus 1·75. A téli beállitani való soványsertés üzleti irányzata lanyha, üzleti kötések hiányában az árak névlegesek, átvészelt páronkint 60—90 kg sulyban —·90—1·10, páronkint 90—120 kg sulyban 1·10—1·20, vészeletlen 4—10 fillérrel olcsóbb. A keddi vásárra a felhajtás körülbelül 1400 darab volt. A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete bizományi hizlalásra sertéseket elfogad és olcsó előleget biztosit.

Budapesti lóvásár. (*Budapest székesfőváros vásárigazgatóságának jelentése.*) A Budapesten 1929. évi január hó 11-én tartott heti lóvásáron a vásári forgalom élénk volt. Felhajtatott I. oszt. ló 735 darab, eladatott 426 darab, eladatlan maradt 309 darab. Árak: Jobb minőségü lovak: csikó 25—80, könnyebb kocsiló (hintós és jukker stb.) 550, igás kocsiló (nehéz, nyugati fajta) 320—550, igás kocsiló (könnyü, nyugati fajta) 150—400, szamár 60·—, alárendelt minőségü lovak 20—250, vágólovak 20—150 P. Fővárosi vágóra vásároltak 149 darabot, vidéki vágóra vásároltak 57 darabot.

Tejpiac. (*A Budapesti Központi Általános Tejcsarnok R.-T. jelentése.*) 1929 január 15. Árusító fiókjainkban a kannatej fogyasztói ára változatlanul 44 fillér.

Különfélék.

Szesz és szeszesitalok. 1929 január 15. A forgalom ugy a fogyasztási célra szolgáló finomitott szeszben, mint a denaturálási és az ecetgyártási célra szolgáló szeszben élénk volt. A gyümölcspálinkaüzletben törkölyben volt élénk a forgalom. Jegyeztetik uj törkölyt 3·80—4·—, uj nyári szilvórium 4·80—5·—, kékáru 6·——6·20, borpárlat, uj 4·80—5·—, ó áru minőség szerint 6·——6·20 P, ab termelő állomás 10,000 literfokonkint.

Cukor. M. T. I. jelentése. London, 1929 január 14. Cukortőzsdezárlat: „B" tipusu fehércukor londoni szabadraktárból januárra 11/10½—12/1½ shilling per cwt. (1 shilling = 1·39 P, 1 cwt = 50·8 kg.) Az irányzat tartott.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

S. L. A bevermelt burgonyaszár takarmányként felhasználható, mert a friss burgonyaindában lévő szolanin legnagyobb része a savanyitás következtében elbomlik. Tekintettel arra, hogy ennek a takarmánynak étrendi hatása nem nagyon kedvező, csupán mérsékelt mennyiségben és más takarmányokkal keverten etethető. Szarvasmarháknak 1000 kg élősulyra 20 kg, juhoknak 30—40 kg adagolható naponkint. Minthogy a burgonyaszár emészthető fehérjetartalma csupán 0·3%, keményitőértéke pedig csak 7·3, mellette mindenesetre más takarmányt is kell etetni. Megfelelő lenne este savanyitott takarmányt szecskázva polyvával vagy törekkel keverten, lehetőleg pácolt takarmány alakjában etetni. Utóbbiba célszerü lenne az izletesség emelése céljából némi széneszecskát, abrakdarát vagy melászt keverni.

W. I. dr.

A. I. A szuperfoszfátot lehet kombinált géppel (répánál kat. holdankint 100 kg körüli adagban) sorba adni, a mésznitrogént azonban kombinált géppel nem szabad a maggal együtt sorba kivetni, mert hátrányos a csirázásra, nagyobb adagban adva a csirát el is ölheti. A mésznitrogént kitavaszodás után lehet gyenge buza felsegitésére fejtrágyának adni, vigyázva arra, hogy a buza sása kiszóráskor ne legyen vizes, mert a rátapadó mésznitrogén megperzselheti. Fejtrágyának kat. holdankint a mésznitrogénből 40—60 kg-ot szokás adni. Részletes tájékoztatást a répa trágyázásáról és a mésznitrogénnek fejtrágyaként való felhasználásáról a következő könyvecske nyujt: *Gyárfás József, „A műtrágyázás gyakorlata"*. Megrendelhető kiadóhivatalunkban is. Ára postaküldéssel 3·60 pengő.

KÉRJE MINDENÜTT A
HUNGÁRIA
SZŐLŐFÜRT VÉDJEGYÜ
RÉZGÁLIC
BRIKETTET

A MAGYAR SZŐLŐS GAZDÁK EGYESÜLETE FELÜGYELETE ALATT KÉSZÜL
SZAVATOLT
98/99%
TARTALOMMAL
PONTOSAN FÉLKILÓ SULYÚ DARABOKBAN!
EREDETI GYÁRI CSOMAGOLÁS!
NINCS MÉRLEGELÉS!
NINCS ELPORLÓDÁS!
KÖNNYEN ÉS GYORSAN OLDÓDIK!
RAKTÁRKÉSZLET KÖNNYEN ELLENŐRIZHETŐ!

Garantáltan legjobb minőségű **tőzegfekál-komposzttrágyát**
azonnal szállít váltóhitel ellenében is és előjegyzéseket elfogad: 2094
A Magyar Városok Gazdasági Központja R.-T.
Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 40. Telefonszám: József 398—21

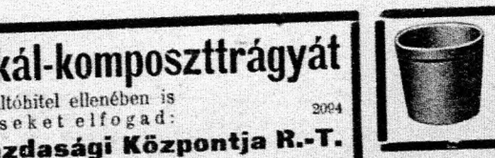

Virágcserepeket
3—50 cm. átmérőig minden mennyiségben vidékre is szállít: **Tóth József** agyagipari anyagraktár. **Budapest, VII. ker., Izabella-utca 11.** Telefon: József 452—46 5672

FŐZ VILÁGIT FŰT

PHOEBUS petroleum-gázizzófény
300 gyertyafény, 2 fillér 1 órára!
Bél nélkül ég! Egyszerű kezelés! Üzembiztos!
Vezérképviselet:
ARDÓ JÓZSEF
Budapest, VI., Vilmos császár-út **43.** szám.
Fizetési könnyítések — Kérjen ismertetést

Angol „LISTER" keskenyvágányu BENZINMOZDONY,
valamint 1½—20 lóerős benzinmotorok, villanyagregátumok utolérhetetlenek!

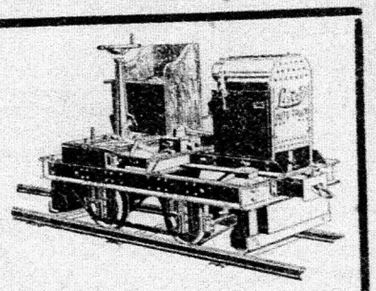

Vezérképviselet:
Südfeld Gábor okl. gépészmérnök
Budapest, VI., Szondy-u. 11. Telefon: Aut. 246—11.

Birtokvétel!
Ügyfelem részére Budapesttől nem messze **100—500 holdig birtokot keresek megvételre.** Részletes leirást tartalmazó ajánlatokat érmegjelöléssel kérek. **Dr. Votisky Antal** ügyvéd, **Budapest, IV., Károly-körut 22., II/10.** Telefon: 892—76 5681

Virágtenyésztés. Irta: Czapáry Bertalan kert. igazgató 318 oldal, 262 képpel. Ára: 8 pengő "Pátria" r.-t. könyvosztálya. Budapest, IX., Üllői-út 25 sz.

Uj, második bővitett kiadásban megjelent:
Általános állattenyésztéstan
Irta: **Dr. Wellmann Oszkár** főisk. tanár.
334 oldal, 196 képpel és 4 szines melléklettel.
Ára 12 pengő.
"Pátria" r.-t. könyvosztálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz. (Köztelek)

Melegágyablakokat
vaskeretes, 100 × 150, raktárról jutányosan szállít:
Farkas és Társa R.-T.
vasszerkezeti- és lakatosáru gyára
Budapest, VI., Lehel-utca 8. szám
Telefon: Lipót 905-62 2190

Dugványról nevelt 2—2½ méter magas
Kanadai nyárfák
5671
valamint **dugványok** tavaszi szállitására megrendeléseket elfogad
Tuboly Lajos
gazdasága, **Ikervár** (Vas megye).

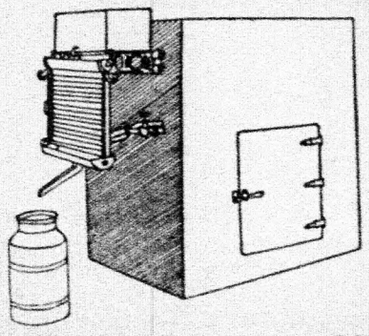

TEJTERMÉKEIT
jobban értékesitheti, ha
FRIGIDAIRE MÉLYHŰTŐT
használ. 2255
Ajánlattal szolgál:
HAHN ARTHUR ÉS TÁRSAI
BUDAPEST, IV., KOSSUTH LAJOS-UTCA 12. SZÁM
Telefon: Automata 898—86 Sürgönycim: HANCO Budapest

Futóhomokon, lápon, sáros, süppedékes talajon, emelkedéseken egyaránt szánt az
2311
50 HP LHW TRAKTOR
(kb. 35 vonóhorog-lóerő)
Felvilágositással szolgál:
SATURNUS Műszaki és Gépkereskedelmi R.-T.
Budapest, VI. ker., Teréz-körut 40—42. sz.
A TRAKTORT PRÓBASZÁNTÁSRA LEKÜLDJÜK.

Erő, tartósság és üzembiztonság

jellemzik a

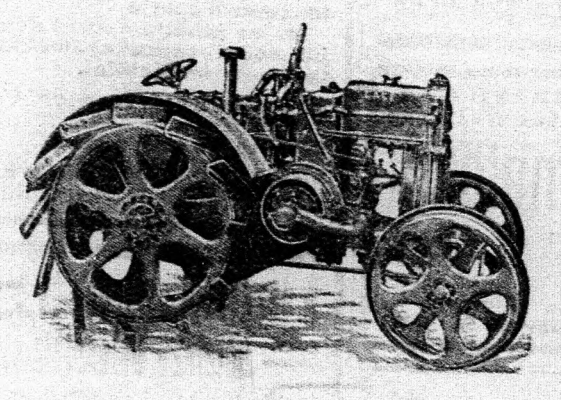

CASE TRAKTORT

Acélkeretes, golyóscsapágyas kivitel

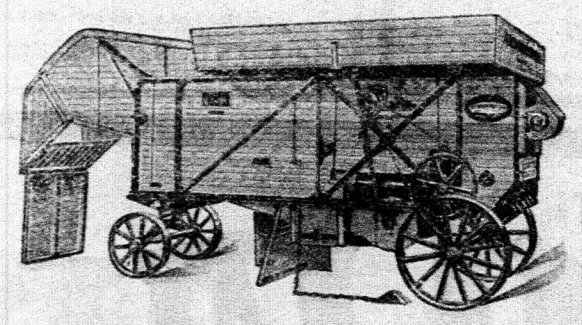

Nagy rázó- és tisztitófelület,
kicserélhető dobkosárlécek
a nagyteljesitményü,
szemveszteség nélkül dolgozó

MODERN CSÉPLŐGÉP

jellegzetes kellékei!

Ajánlattal és felvilágositással szolgál:

Első Magyar Gazdasági Gépgyár R.-T., Budapest

Gyár és igazgatóság:
VI. kerület, Váci-ut 19. sz.

Városi eladási telep:
VI. ker., Vilmos császár-ut 65.

ELADÁS

ELADÓ 1 darab 10 HP szivógázmotor, 1 darab 10—12 HP benzinmotor és 1 darab 5 HP nyersolajmotor gyárilag javított garancia mellett. Kálmán és László műszaki kereskedők, Budapest, VI., Teréz-körut 40—42. sz. 269

EGY alig használt Eberhardt-féle 3-as traktoreke eladó. Ligeti gazdaság, u. p. Magyarszék. 348

ÉPITŐK ZSEBKÖNYVÉBEN Németh Zoltán egy megbecsülhetetlen tájékoztatót nyujt anyagokról, munkákról, azoknak kivitéléről és számításáról. Ára 5 pengő. „Pátria" r.-t. könyvosztálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

STADLER KAPU KERITÉS

Gyári iroda: **Budapest VI., Teréz-körut 43.**

TAKARMÁNY eladó, 200 q zabszéna, rakodó állomáshoz 4½ km. Bővebbet Kiszely Benő, Törökszentmiklóson, levélileg vagy a helyszinén. Vasuti megálló Pusztaszakálashoz közel. 270

FOWLER tizenhatos gőzekegarnitura, komplett, használt, de kifogástalan állapotban alkalmi áron eladó. Cím „Gőzeke 305" jelige alatt a kiadóhivatalban. 305

SOK DERÜS PERCET szerezhetünk magunknak, ha elolvasuk lovag Kerpely Béla ősgazdász visszaemlékezéseit, melyeket „A régi jó gazdászvilágból" cimmel egy nagyszerű könyvben foglalt egybe és Faragó Sándor eredeti módon illusztrált. Ára 4 pengő, „Pátria" r.-t. könyvosztálya, Budapest, IX., Üllői-u. 25. sz.

Eladunk
6000 mázsa
szalmát
1000 mázsa
vetett szénát
500 mázsa
réti szénát
Ajánlatokat kér:
Pusztaszemesi Erdészet, Kőröshegy.
Vasut: Szántód.
Megtekintésnél előzetes értesitésre kocsi vár. 5345

BORSODMEGYEI lencse vetőmag 130 filléres áron ab Sajószöged kapható. Értekezni Vágó Ignác intézőnél Sajószöged. 349

AUTÓKÉZIKÖNYV. Az autó szerkezete, kezelése és vezetése. Irta: **Weiner Emil.** 520 ábra, 610 oldal. Ára fűzve 15 P, kötve 17 P 50 f. A kézikönyv a nagyközönség számára van irva és a kezdő soffőrtől a más szakmában működő mérnökig mindenki élvezettel és tanulsággal olvashatja. „Pátria" R.-T. könyvosztálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

VÉTEL

Eladni akar valami gazdasági gépet?
Forduljon bizalommal
Braun és Ürményi céghez
Budapest, V., Báthory-utca 7.
1651

VENNÉK 30—50 m. hold déli keleti fekvésű parlagi földet gyümölcsösnek, domboldalon, Váctól az északi határig. Szabó igazgató, Budapest, VIII., Gólyavár.

SZÉNA lóprés. Hofherr- és Schrantz-gyártmányu, egész- vagy félkörü, munkaképes állapotban megvételre kerestetik. Ajánlatok Schreier Béla Kereskedelmi R.-T., Budapest, VII., Izabella-u. 34. 332

KERESEK megvételre középbirtokot, esetleg hosszu lejáratu nagybérletet. Cím: Dr. Berg Miksa báró, Noszlop, Veszprém megye. 334

MEGVÉTELRE keresek használt, de jókarban levő szekérmérleget és hidmérleget. Ajánlatot és leirást kér Lehner Vilmos, Marcali, Somogy m. 350

Bérhizlalás Nagytétényben
magasösszegü olcsó kölcsönnel!
Kedvező bérhizlalási feltételek!
Kiváló hizlalási eredmény!
Felhizlalt sertések **legelőnyösebb értékesitése** bel- és külföldi piacokon
Magyar Sertéshizlaló és Husipari R.-T.
Nagytétény, Déli vasut 2302
Sürgönycim: SHIRT — Telefon: József 384—10 és József 413—44
Felszólitásra kimeritő közvetlen tájékoztatás!

Háy Miksa okl. vegyészmérnök mezőgazdasági kémiai laboratóriumában, Abony, Pest megye, végez
talajvizsgálatokat
Neubauer-féle módszer szerint, azonkivül 5639
mütrágya-, olaj-, takarmány- stb. vizsgálatokat

NÁDAT
minden mennyiségben vásárol
SCHWARZ IZIDOR nádfonatgyára, GYŐR

VAN WAVEREN & HERZOG A.-G.
weissenfelsi magtermelő cég
keres termelőket
saláta, hónaposretek, paraj, kapor, uborka és más kerti veteményekre, esetleges borsótermeléssel kapcsolatban. Érdeklődőknek felvilágositást nyujt a vezérképviselet: **Alens r.-t., Budapest, VI., Andrássy-ut 3.** 5643

Alapittatott: 1847
Schunda V. J.
hangszergyár és hangszerüzlet,
magyar királyi udvari szállitó stb.
Budapest, IV., Gróf Károlyi-utca 5. és Magyar-utca 13. sz.
Mindennemű hangszer, alkatrészek, hurok és szakszerű javitások kaphatók. Továbbá **zongorák, pianinók** és **harmóniumok** eladása, becserélése, bérbeadása, javitása, hangolása és vétele! 2320
Legujabb rendszerű **GRAMOFONOK ÉS LEMEZEK.**
Legkedvezőbb részletfizetési feltételek mellett is.
Lehető legjobbat a legjutányosabb áron!

Szerezzük be a következő szakkönyveket:

Perneczky: Gazd. cselédek szolgálati viszonyai	2·—
— Cselédek és gépmunkások balesetbiztositása	2·40
Kukuljevic: Védekezés az állati ragadós betegségek ellen. 2. bővitett kiadás	5·—
Groffits: Gazd. épitészet diéhájban. 2. kiadás	3·—
Takács Gyula: Vetőburgonyatermelés	5·—
Gubányi K.: Itthon és a nagyvilágban	4·—
Heil L.: Élelmiszerértékesités	5·—
Winkler János: Lud- és kacsatenyésztés	4·—
Czapáry: Virágtenyésztés	8·—
Landgraf—Hankó: Tőgazdasági tanácsadó	2·40
Witthen: A hussertésteny. időszerű kérdései	1·2
Bászel: Konyhakerti növ. szántóf. termesztése	2·40
Csérer Gy.: Szobanövények ápolása	2·40
Bászel: Korai burgonyatermesztés	2·40
Andrássovich Géza: Kecsketenyésztés	2·40
Doletsko F.: Takarékos épitkezés	2·40

„Pátria" r.-t. könyvoszt., Budapest, IX., Üllői-ut 25.

MINDEN GAZDÁNAK

NÉLKÜLÖZHETETLEN, hogy a DR. RÁCZ-FÉLE SZAB. FÜLGOMBORKAL
állatait tartósan megjelölje, ha
1. állatállományát pontosan ellenőrizni akarja,
2. ha házi törzskönyvet vezet,
3. ha állatait közös legelőn, vagy idegenben tartja,
4. ha juhállományát nem a gyapjut rontó szurokszámokkal akarja tartósan megjelölni. 5628

100 darab ára szarvasmarhák és sertések számára ... 25 P
100 darab ára juhok számára ... 15 P

Megrendelhető kizárólag **vitéz Kiss Lajos** urad. tiszttartónál, Tiborszállás, Szatmár megye.

A gazdasági cselédek és gépmunkások kötelező balesetbiztositása
Tartalmazza az összes törvényes és rendeleti szabályokat, továbbá a földm. min. és biróí gyakorlatok, valamint függelékül a földm. min. 1928. évi 38.900 rendeletet.
Irta: **Dr. Perneczky Béla** Ára 2·40 P
„Pátria" r.-t. könyvosztálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

12 HAVI HITELRE
szállit évi 9% kamat mellett minden fajtáju bel- és külföldi
tenyész- és igásállatot.
Importált Yorkshire-i
tenyészsertést, anyasertéseket, kanokat. 2250
Kül- és belföldi **teheneket** és mindennemű **haszonállatot.** Minden további felvilágositással szolgál a **British and Magyar Corporation Ltd.** képviselője:
Magyar Város- és Községfejlesztési R.-T.
állatkereskedelmi osztálya
BUDAPEST, V., Béla-utca 8. sz.

AZ EREDETI
CATERPILLAR
PETROLEUMTRAKTOROK
MINDIG ÜZEMBIZTOSAK,
HOSSZU ÉLETTARTAMUAK,
MINDEN TALAJON DOLGOZNAK,
GAZDASAGOS ÜZEMÜEK,
A TALAJT MEG NEM NYOMJÁK!

Laza homokban éppen ugy, mint meredek dombokon, kötött talajon éppen ugy, mint süppedő lápon vagy tőzegen — mindenütt, hol még az igásállat sem birja — könnyüszerrel dolgozik a CATERPILLAR traktor.

STEYR MŰVEK
MAGYAR KERESKEDELMI RÉSZV.-TARS.
BUDAPEST, VI., LEHEL-UTCA 25. SZ.
Telefon: 112—23 Sürgönycim: Steyrauto

Kishirdetést ár: Minden szó egyszeri beiktatása 8 fillér, vastagabb betűvel 16 fillér. A legkisebb hirdetési díj 1 pengő. Állást keresőknek 50% engedmény, legkisebb hirdetési díj 50 fillér

KISHIRDETÉSEK

A hirdetési díjak — a 2%-os forgalmi adó külön felszámítása mellett — előre fizetendők

Betöltendő állásokra vonatkozó hirdetéseket csak a munkaadó birtokos vagy bérlő címének kitételével közlünk. Csak válaszbélyeggel ellátott levélre válaszolunk. Hirdetések zárlata hétfő, illetve csütörtök délben

Díjtalan állásközvetítés!

Az ötven év óta fennálló **Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesülete (Budapest, IX., Üllői-út 25.), mely Székács Elemér m. kir. gazdasági főtanácsos elnök és Fabricius Endre ügyv.-alelnök vezetése alatt működik, kötelékébe tartozó tagjai díjtalanul hozza betöltendőállásokra javaslatba.** Minden uradalomnak, gazdaságnak, bérgazdaságnak érdeke, hogy betöltendő állások szakerőit (főintéző, intéző, számvevő, segédtiszt stb.) a **Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesületétől,** mint legmegbízhatóbb helyről szerezze meg.

BETÖLTENDŐ ÁLLÁS

OKL. GAZDATISZTEK

KÖZGAZDASÁGI egyetemet, vagy gazdasági akadémiát jelesen végzett, keresztény, dolgozni tudó és kivánó gyakornok ki nagy előszeretettel foglalkozik a növénytermelés minden ágával (különösen fűmagtermeléssel) március 1-ére pátkai gazdaságomba felvetetik. Bemutatkozás csak hivásra. Pályázatok bizonyitványmásolattal küldendők. Ivánka Géza báró, Budapest, I., Pauler-u. 13. 346

GAZDATISZTEK

SZORGALMAS, erélyes, szerényigényű ispánt, ki hosszu éveken ugyanegy gazdaságban szolgált, keres Rasonyi gazdaság, posta Léh, Abauj m. 297

BÉRGAZDASÁGI gyakorlattal gazdatisztet keresünk azonnali belépésre. Ajánlatokat kérjük Braun Bérgazdaság, Budapest, V., Markó-u. 7. cimre küldeni. 344

GAZD. ALKALMAZOTTAK

AZONNALI belépésre keresünk egy jól hajtó parádéskocsist. Csak feltétlenül józan és jó bizonyitványokkal rendelkezők irásbeli ajánlatát kérjük. Vasztaghalomi gazdaság, u. p. Szolgaegyháza 162

KŐMŰVES kerestetik azonnali — konvenciós — állásra. Pályázatok báró Podmaniczky Endre uradalma, Kelebia cimzendők. 264

PATKOLÓ kovácsmester, aki gőzgép, benzinmotor, dinamó és akkumulátor, villanyvilágitási kezelői bizonyitványokkal rendelkezik, keresek április 1-ei belépésre éves konvencióra. Eisele gazdaság, Nagyfüged, Heves megye. 289

FELESJUHÁSZT keresünk 200 anyabirkával, esetleg még 100 ürüvel, azonnali belépésre 150 hold prima legelőnkre. Pusztaszemesi Erdészet, Kőröshegy, Somogy m. 288

FELES zöldségkertészt, ki üvegházi hajtatáshoz, virágkertészethez is tökéletesen ért, szakképzett **tehenesgazdát,** tejgazdasági iskolával; **tisztikocsist** amerikai ügető lovakhoz, megbizható, józan egyéneket keresek azonnali vagy február 1-ei belépésre, nős, konvenciós állásra. Eisele gazdaság, Nagyfüged, Heves megye. 290

KERESÜNK meglévő szerződések alapján **gazdasági munkáscsapatokat** egész évi cukorrépamüvelésre, vagy átlagos napszám és élelmezési pótlék ellen, vagy répahozamból való részesedésre évközbeni élelmezési előlegekkel. **Hónapos munkások** gazdái is jelentkezzenek sürgősen, részletes igényeik felsorolásával. Cim: **Országos Gazdasági Munkaválalat** Dunabalparti országrészre Baghy Károly, Hajdudorog; Dunajobbparti országrészre Benedek János, Döbrököz, Tolna megye. 299

GAZDASÁGI gépekhez és lóvasaláshoz kitünően értő, józan, dolgos, saját szerszámmal biró, vizsgázott, szerényigényű gépészkovácsot keresek konvencióra. Ujlaky Sándor földbirtokos, Cickapuszta, u. p. Tápiósáp, Pest megye. 328

KERTÉSZ, azonnali belépésre kerestetik, ki méhészethez ért. Mandl, Zalaigric, u. p. Pacsa. 326

MAGTÁROS, munkafelvigyázó, jó számoló, szerény igényű, irásban pályázhat. Uradalom, Zalavár. 327

GÉPÉSZKOVÁCSOT keresek ki a traktor és cséplőgép kezelésében és javitásában, gazdasági gépek javitásában tökéletes szakértelemmel és jártassággal bir, megbizható, ügyes, lelkiismeretes munkaerő, esetleg inassal, ki a traktort vezetni tudja azonnalra is. Ajánlatok bizonyitványmásolatokkal, melyek vissza nem küldetnek Vosits Ernő gazdasága, Tápiószele cimre küldendők. 348

FELVÉTETIK február 15-re falura szerényigényű, erélyes **gazdasszony,** ki francia főzést, tej- és baromfikezelést, disznóölést, befőzést perfektül érti, személyzettel bánni tud, hosszu bizonyitványokkal. Fénykép és bizonyitványok Szunyog titkár Budapest, VII., Damjanich-u. 12. sz. cimre küldendők. Személyes jelentkezés csak meghivásra. 323

JOBB gazdát keresek Karácsondi (Heves m.) gazdaságomba, kinek ugy a külső mint belső gazdaságban gyakorlata van és némi irodai munkát is tud végezni. Koránkelő, erélyes egyének pályázatát kérem. Elek Jenő Karácsond. 329

NAGY gyakorlatu, jól számoló, nőtlen gazdasági tisztet azonnali belépésre keresünk bicskei gazdaságunk részére. Valgyártáshoz értők előnyben részesülnek. Ajánlatok cimzendők: Braun Bérgazdaság, Budapest, V., Markó-u 7. 345

KERÉKGYÁRTÓ, ki a kádármesterséget is érti, küldje ajánlatát fizetési igény megjelöléssel és bizonyitványmásolatokkal, melyet vissza nem küldök, Fleischmann Soma földbirtokos, Domoszló cimre. 360

ÁLLÁST KERESŐK

OKL. GAZDATISZTEK

TÖBB évi gyakorlattal biró, nőtlen, okleveles gazda segédtiszti állást is elvállal. Leveleket Soós Gyula továbbit, Vörösberény, u. p. Balatonalmádi, Veszprém megye. 212

NEGYEDSZÁZADOS gyakorlattal biró gy. okleveles gazda, aki jelenleg is egy évtizede nagy bérgazdaságok főintézője, képzettségének megfelelő állást keres kerület kezelő- vagy főtiszti minőségben. Szives megkereséseket Budapest IX., Gyáli-út 15/c., I. 6. cimre kér. 220

KÖZGAZDASÁGI egyetemet végzett okleveles mezőgazda gyakornoki vagy segédtiszti állást keres. 25 éves, református vallásu, nőtlen, tartalékos tiszt. Leveleket Kiss György, Tiszafüred cimre kér. 221

18 évi kitünő gyakorlattal biró okl. gazda, bármely megfelelő állást keres azonnali belépésre. Elsőrendű referenciákkal rendelkezik. Ajánlatokat „Kiváló szakerő 273" jeligére a kiadóhivatalba kér. 273

PERFEKT levelező, gépiró, okleveles gazda, aki több éves gyakorlatát dunántuli uradalmakban szerezte a jelenleg 6000 holdas uradalom központi ügyeinek ellátása mellett 1600 holdas gazdaságot is vezet' nősülése miatt állását változtatná. Cime: „Számtartó-Intéző 310" jelige alatt a kiadóban. 310

OKLEVELES gazda, 33 éves, nős, az általa kezelt birtok felosztása folytán intézői vagy jobb nős segédtiszti állást keres hosszas, intenziv bérgazdaságban szerzett gyakorlattal. Szives megkereséseket „Intenziv 338" jeligére a kiadóhivatal továbbit. 338

OKLEVELES gazda, tart. tiszt, 32 éves, nős, róm. kath. vallásu német, szerb, horvát nyelvismerettel, belterjes bérgazdaságokban nyert több évi praxissal, jó bizonyitványokkal gazdatiszti állást keres. Szives megkereséseket „Nulla dies sine linea 341" jeligére a kiadóba kér. 341

GAZDATISZTEK

GAZDATISZTI, ispáni állást keres 14 évi intenziv bérgazdasági gyakorlattal, r. kath., nős, gyermektelen, erélyes, rendszerető gazda, 4 közép- és földmüvesiskolai végzettséggel; gépirással irodai segéderőnek is elmenne. Megkereséseket kér: **Zsiga Gyula, Budapest, V., Dorottya-utca 11., II. em.**

FÖLDMŰVESISKOLÁT végzett, 23 éves, nőtlen, ref. vallásu egyén, 6 havi gyakorlattal, azonnali belépésre állást keres. Megkeresést **„Szorgalma 9703"** jeligére a kiadóhivatalba kér. 9703

ISPÁNI, esetleg jobb kulcsári állást keres, azonnali vagy április 1-i belépésre, földmüveisiskolát végzett 14 évi gyakorlattal, szőlészeti ismeretekkel és gazdasági könyvek vezetésében jártas, róm. kath. 34 éves egyén. Cim: „Szorgalom 256" jelige alatt a kiadóhivatalban. 256

ISPÁNI, felügyelői vagy ahhoz hasonló állást keres azonnali belépésre. 26 évi gyakorlattal, hosszu bizonyitványokkal, önálló gyakorlattal rendelkezik. Majsa, Székesfehérvár, Simor-utca 9. 258

SEGÉDTISZTI, segédszámtartói, számvevői állást keres 27 éves, nőtlen fiatalember, 8 éves mezőgazdasági külső-belső gyakorlattal. Próbaidőre fizetés nélkül. Megkereséseket „Produktiv 189" jeligére kér a kiadóba. 189

ISPÁNI, számvevői állást keres, intenziv gazdaságokban szerzett gyakorlattal, bármikorra. Pákozdy Dénes, Aba. 190

FELÜGYELŐI, ispáni vagy kulcsári állásra ajánlkozik február 1-re, 2 kereskedelmit és 4 polgárit végzett, nős, 30 éves, gyermektelen egyén. A gazdaság külső és belső, valamint irodai munkákban jártas. Szives megkeresést kér Perey Sándor, Budapest, I., Gyopár-u. 6. 254

32 éves, izr., nős, vagy nőtlen gazdatiszti állást keres intenziv gazda. Jelenleg 5 éve egy helyben van. Megkeresést „Gyakorlati 255" jeligére a kiadóba kér. 255

FÖLDMŰVESISKOLÁT végzett, hosszabb gyakorlattal biró, 36 éves, nős egyén, ispáni, kulcsári, vagy jobb önálló gazdai állást keres bármikori belépéssel. Cim: Antal András, Tótkomlós V. 274. sz. 260

ISPÁNI állást keres (Dunántulon) felmondatlan állásban levő földmüvesiskolát végzett 41 éves, nős, keresztény egyén, hosszu időről szóló bizonyitványokkal, teljesen jártas ugy a külső, valamint az irodai teendőkben. Szives megkeresést kér „Józan 285" jeligére a kiadóba. 285

KÖZÉPKORU, kiscsaládu intéző állást keres 23 évi gyakorlattal, 22 éves fia katona, gazd. gyakornok, egy évig díjtalanul szolgál. Cim: „Vasszorgalom 292" jelige alatt a kiadóhivatalban. 292

GAZDATISZTI állást keres bármikori belépésre, jó bizonyitványokkal rendelkező, földmüvesiskolát és gazdatiszti iskolát végzett, idősebb **egészséges és tevékeny** özvegy, róm. kath. vallásu egyén. Gyakorlatát **Dunántuli** nagyobb gazdaságokban szerezte. Talajmüvelést, növénytermelést, állattenyésztést, hizlalást, tehenészetet és szőlőmüvelésben **teljesen szakavatott.** Szives meghivást kér Schlaszler János, Zomba, Paradicsompuszta cimre. 355

ISPÁNI, vagy ehhez hasonló állást keres bármikorra, középés földmüvesiskolai végzettségű, 32 éves, ref., nős gazda, hosszú magán- és bérgazdasági gyakorlattal. „Gazdatiszt" Varga Józsefnél, Székesfehérvár Kégl György-u. 18. 357

GAZD. ALKALMAZOTTAK

KÖNYVELŐ, mérlegképes, teljesen önálló adminisztrátor, szerény igényekkel állást keres. Cime: Albert György, Gyöngyös, Erzsébet királyné-u. 22.

KERTÉSZ, 40 éves, nős, gyermektelen, február 1-re állást keres. Hosszabb gyakorlattal bir faiskola, konyha- és virágkertészet kezelésében, üvegházi és melegágyi korai hajtatásokat is ért; nagyban előállit dinnyét hagymát, gombát, stb. külföldi gumósnövényujdonságokkal és jó magvakkal rendelkezik, a kertészet jövedelmezővé tételét vállalja, a termelt árut eladja, vevőköre van. Megkereséseket kér Sebessy Győző, Budapest, VII., Gizella-ut 19. (Trafik). 279

MAGTÁROS, 30 éves, nős, állást keres. Esetleg gazdai állást is elfogadna. Szerényigényű és jó bizonyitvánnyal rendelkezik. Müller József, Nagyigmánd, Lustigpuszta, Komárom megye. 9704

URASÁGHINAS házaspár, középkoru, hosszu bizonyitványokkal állást keres, feleség elsőrendű főzőnő, férj perfekt, megbizható inas. Cim: Urasághinas, Tolna, Tolna m. 161

INTELLIGENS nő ajánlkozik gazdasszonynak vidékre magányos urhoz, falusi gazdaságot kitünően érti. Özv. Zubcsekné, Pesterzsébet, Baross-u. 104. 275

MŰKERTÉSZ, szakképzett, a kertészet összes ágában jártas, rendszerető, 50 éves, 2 gyermek apja, állást keres bármikori belépésre. Szendy, Bicske, Tatai utca, Kovács Ferenc ur leveleivel. 257

TEJGAZDASÁGI iskolát végzett, 23 éves, nőtlen, szorgalmas és jómagaviseletű fiatalember állást keres. A tejgazdasági munkákban, sajt-, vajmester és tehenészgazdai teendőkben jártas és nagy gyakorlattal rendelkezik. Priger Mihály, Fürged, Tolna m., Hercegi uradalom. 283

KÖZÉPKORU, szerény, intelligens nő gazdaságba ajánlkozik, irodai teendőkben, tejkezelésben, főzésben jártas. Inkább jó bánásmódra reflektál. Wähner E., Budapest, IX., Ferenc-tér 2, I. em. ajtó 10. 335

OKLEVELES vincellér, hosszu bizonyitványokkal állást keres. Gál Ádám, Tompa, Alsósáshalapos 17, Bács m. 253

33 éves, nős, vizsgázott kertész, ki a szakma minden ágában teljes jártassággal bir, jelenleg egy 58 holdas kert vezetője, április 1-re hasonló állást keres. Szives megkeresést kér „Józan életű 271" jeligére a kiadóhivatalba. 271

IDŐSEBB urinó hosszu bizonyitványnyal gyengélkedő urinó mellé házvezetésre is ajánlkozik. Budapest, VII., Dob-utca 87., I. 20. 276

STABILGÉPÉSZ, cukorgyárban, főhercegi és grófi uradalmakban volt ü. v. főgépész, uradalomba vagy bárminő üzemhez ajánlkozik. Cim: Munkaközvetitő Igazgatóságának Budapest, VIII., József-u. 33. 280

KERTÉSZ, 27 éves, nős, egy kis családdal, érti a faiskola és gyümölcsös disz- és konyhakert és az összes szemzéseket oltásokat és különösen faiskola gyümölcsös, a gyümölcsöst Kecskemét és Nagykőrösön sajátitotta el, állást keres Pest környékén, esetleg vidéken fix fizetésre, január 15-re vagy február 1-re. Cim: Gombás István kertész, Nagy József leveleivel, Budapest, V., Váci-ut 170/b, I. em. 22. szám. 286

KONYHAKERTMUNKÁS, 27 éves, nőtlen, állást keres uradalmi kertészetben téire is, vállal munkát magtárban vagy gépek mellett. Szives megkeresést kér Orosz Mátyás kertmunkás, Jászladány, Kossuth-ut 164.. Szolnok megye. 312

KINÁLUNK előjegyzésünkben lévő legjobban ajánlott erélyes **majoros gazdákat,** éves gazdasági iparosokat, éves cselédeket és hónapos gazdasági munkásokat. Cim: **Országos Gazdasági Munkaválalat,** Dunabalparti országrészre Baghy Károly, Hajdudorog; Dunajobbparti országrészre Benedek János, Döbrököz, Tolna m. 300

SEGÉDGÉPÉSZ állást keres április 24-re tanult géplakatos, ért az összes gazdasági gépek javitását és vasesztergályozást. Cim: Vidos József segédgépész, Osztopán, Somogy m. 309

ANYAHELYETTESNEK, házvezetőnőnek, gyakorlattal, teljes jártassággal ajánlkozik magányos urinóhoz is. Esetleg intézetbe, fürdőhelyre gondnoknőnek, felügyelőnőnek. Vidéki, minden tekintetben megfelelő, szolid, középkoru keresztény uriasszony. Cim: D. I., Budapest, IX., Lónay-u. 45. III. em. 16. 316

FŐGÉPÉSZ, malommal, szeszgyárral kapcsolatos nagy uradalmakban működött, kezelt gőzkét, traktort, cséplőgépeket, nagy szivógáz- és Dieselmotorokat, modern görgepeket, villamos berendezéseket, telefonokat, ért az esztergályozást, autogénhegesztést, rög- és vasöntést, állást keres április 1-re, esetleg előbb is. Szives meghivást kér Molnár János főgépész, Szendrő, postafiók 1 Borsod megye. 320

SOFFŐRI állást keresek személy- vagy teherautóra, esetleg traktorra is, ezek kezelését, szerelését vállalom, 31 éves, nős, kiscsaládu, szerényigényű. Kottyán Károly, Csór, Fejér m. 321

TRAKTORKEZELŐ nagy gyakorlattal állást keres. Csch János, Budapest, IX., Soroksári-ut 116., földszint 10. ajtó. 322

MŰKERTÉSZ, állami nyugdijas, a kertészet minden ágában jártas, magyarul, németül beszél, uradalmi vagy nyaralói állást keres. H. Viktor, Kecskemét, Collner-tér 16. 324

URASÁGI INAS, idősebb, kinek felesége elsőrendű főzőnő, uraságí házba ajánlkoznak febr. 15, vagy március hó 1-re. Ugyszintén 22 éves fia uraságí inasnak és 18 éves leánya szobaleánynak. Szives megkeresést a kiadóhivatal továbbit „Uraságinas 336" jeligével. 336

29 ÉVES izr. fiatalember, 14 évi gazdasági gyakorlattal, azonnalra bármilyen állást keres. Weisz Imre, Törökszentmiklós. 353

GYAKORLOTT Hofherr-traktorkezelő gépészkovács hosszu bizonyitványnyal azonnal állást keres. Fodelmesi, Budapest, VII., Rákóczi-ut 76., IV. em. 4. 358

MAGÁNYOS, intelligens nő házvezetőnői állást keres, lehetőleg magányos földbirtokosnál, vagy plébánián. Külső és belső gazdaság vezetését vállalom. Hosszu és alapos gyakorlattal rendelkezem. Özv. Kis Ferencné, Rákospalota, Máv.-telep, Német-u. 1. 337

FŐGÉPÉSZ, malom, szeszgyár, mészhomoktéglagyárral egybekötött gazdaságban 8 évig alkalmazva volt, esztergályozást és accumulátor kezelést érti, állást keres. Szives értesitést kér Noszkay Lajos főgépész, Örkény, Fő-u. 102. 339

HÁZVEZETŐNŐNEK ajánlkozik a háztartás minden ágában teljesen jártas, hosszu és jó bizonyitványokkal rendelkező középkoru urinó, magányos földbirtokoshoz, gazdatiszthez, nagyobb plébániára vagy valamely intézetbe. Roskoványiné, Szombathely, Király-u. 27. 340

SZAKKÉPZETT haszon- és fajbaromfitenyésztő és mindennemű mesterséges vad, hal, fácán, fogoly, fürh stb. tenyésztésben és nevelésben a legnagyobb tapasztalattal rendelkezik, állást keres. Szives megkeresést kér Nagy baromfitenyésztő, Csór, Gusztuspuszta, Fejér megye. 356

URASÁGI INAS, nőtlen, állást keres, jó bizonyitványokkal, legkényesebb igényeknek megfelel. Szives megkeresést kér Szabó József, Budapest, VI., Andrássy-ut 98. 359

FIATAL uriasszony, elvált, házvezetésben perfekt, irodai munkálatokban jártas, ajánlkozik gazdaságba kulcsárnői, titkárnői, felügyelőnői stb. állásra, háziasszony vagy anyahelyettesnek, házvezetőnőnek. Meghivást „Reprezentábilis 362" jeligére a kiadóba kér. 362

ÁLLATOK

BAUER B. GYULA R.-T.
ÁLLATBIZOMÁNYOS
Budapest, VIII., Bezerédy-utca 10.
Sürgönycim: **Lucullus Budapest**
Vásári iroda: József 450—78
Irodai telefon: Józs. 321—70
Hizott- és soványsertések, szarvasmarhák, borjuk, juhok, bárányok, szalonna, zsir és hus
adás-vételének közvetitése kizárólag bizományban
Export! 2236 **Import!**
Sertésküldemények cime:
Budapest-Ferencváros Sertésvásártér
Marhaküldemények cime:
Budapest-Ferencváros Marhavásártér.
Kivánatra vásári jelentéseinket hetenkint kétszer díjmentesen küldjük!

MANGALICATENYÉSZTŐK Országos Egyesülete (Budapest, IX., Köztelek-u. 8. sz.) mindazoknak kik mangalica sertés tenyészanyagukat vérfelfrissitéssel javitani, vagy tenyészállományukat kicserélni akarják, vagy hizlalásra kiváló hizékonyságu egyöntetű anyagot akarnak beállitani, megkeresésre országosan törzskönyvezett tenyész- és haszonsertések vételét és eladását közvetiti. A mangalicatenyésztők (tagok) érdekeit minden vonalon képviseli és védelmezi

A HUSSERTÉSTENYÉSZTŐK Országos Egyesülete, (Budapest IX., Köztelek-u. 8.) mindazokat, akik gyorsfejlődésű és kitünő takarmányértékesitő angol vágy német hussertésten nyésztéssel foglalkozni kivánnak, kioktatja a hussertések okszerű takarmányozását, ápolását és a növendékállatok felnevelését illetőleg. Megkeresésre orsz. törzskönyvezett tenyészsertések vételét és eladását közvetiti. Útmutatással szolgál a bel- és külföldi piacokat és állatárakat illetőleg. Exportnál és importnál a tagok segitségére van. A hussertéstenyésztők (tagok) érdekeit minden vonalon képviseli és védelmezi. Az alapszabályokat bárki kivánságára megküldjük (32 fillér válaszbélyeg).

ELADÓ 250 darab, 3 hónapos yorkshire süldő. Uradalmi Intézőség, Csorvás, Károlymajor. 242

ELADÓ egy pár feltűnő járásu, 5 éves, 16 markos fekete és fakó heréit, behajtott **lippizal hintóló** báró Prónay Dezső ménéséből. Megtekinthetők Acsán. Ugyanott eladó egy pár 4 éves, 16 markos pej kanca és heréit, behajtott **angol lélvér hintóló,** amelyek nyereg alatt is mennek. Bővebb felvilágositást nyujt Patay Tibor, Budapest, V., Báthány-utca 20. Telefon 214—91. 241

TISZTAVÉRŰ, fajtiszta, bőtojó fehér **leghorn** barom állományom tojáshozamára megrendeléseket már most elfogadok. Szállitást a megrendelés sorrendjében foganatositok. Simon Ádámné, Fegyvernek. 304

ELADÓ 2 darab 3—8 éves sárga, másik pej, importált belga tenyészmén, igazolványos, 29 cm. lábszárméret, hibátlan, rendkivül szépek. Dr. Halápi János, Böhönye. 240

ELADÓ HUSSERTÉSEK. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tangazdaságában Táplószelén eladásra kerül 3½ hónapos **tellvér yorkshirei kan,** 7 darab ugyanilyen koru tisztavérű **német menesitett yorkshire** és különböző keresztezésből származó, részben tenyésztésre is alkalmas **koca**-malac 32 darab, azonos koru **ártány**-malac pedig 46 darab. A malacok sulya 35—45 kg. között változik. Érdeklődőknek felvilágositást a **Tangazdaság felügyelősége, Táplószele,** készséggel nyujt és előzetes bejelentésre az állomásra kocsit küld.

ELADÓ 111 darab, páronkint 95 kg. sulyu herélt, miskárolt szép mangalica süldő a Gurgatói Gazdaságban. Posta- és vasutállomás: Győrvár, Vas m. 303

IGÁSÖKRÖKET, befogni való tinókat, fehéret vagy bastárdot, bonyhádi, szimmentáli v. pinzgami ökröket vennék. Mandl bérgazdaság, Zalaigrice, u. p. Pacsa. 331

ELADÓ 4 darab kocsiló, 8 négy éves, 8 három éves, 15 két éves, 13 egyéves csikó, valamennyi egyenkint is. Lőrintei gazdaság, posta, távirda Devecser, telefon Devecser 19, személyvonat állomás Tósokberend, gyorsvonat állomás Ajka, Veszprém megye. 347

STADLER JUHÁN LÁNCOK
Gyári iroda: **Budapest VI., Teréz-körut 43.**

VEGYESEK

TELELTETÉSRE vállalok 40—50 darab 2—3 éves magyar tinót vagy tarkamarhát ötödik részért. Bővebbet: Intézőség, Sajóvámos. 9699

TÉLI és nyári munkát vállalok 400—500 emberrel vas- és zalamegyei munkással. Mészáros József és Társa és Déri Mihály munkavállalkozók, Rábahidvég Vas megye. 122

URADALMAKBAN tavaszi, nyári és őszi munkát keres részért vagy hónapszám hatóságilag igazolt munkavállalkozó. Ifj. Villes József, Rábahidvég, Vas megye. 152

GAZDASÁGOK! Ahol még nincs munkás szerződtetve, forduljanak Juhász János munkásgazdához, Mezőkövesd, II. ker. 39. szám, aki 400 munkással rendelkezik. 251

KALÓ Gáspár munkásgazda, Mezőkövesd, IV. tized 564. Bármennyi időre minden gazdasági munka elvégzésére alkalmazást keres kisebb-nagyobb csoport munkás részére. 351

GAZDATISZTEK figyelmébe! 60 munkással, szőlő- vagy mezőgazdasági summásmunkát keresek. Hivásra megyek. Utiköltség megtéritését kérem. Marcis László munkavállalkozó, Mezőkövesd, IV. 351. sz. 352

CUKORRÉPAMŰVELÉST keres Tóth Pál vállalkozó, Békéscsaba, Mokri-utca 13. szám. 308

ELADÁS

Venni akar valami gazdasági gépet alkalmi áron?
Forduljon bizalommal
Braun és Urményi céghez
Budapest, V., Báthory-utca 7.

EKEALKATRÉSZEKET bármily gyártmányu fogatos ekékhez, ugyszintén szántóvasakat, kormánylemezeket gőz- és motorekékhez, elsőrendű acélanyagból, versenyárakon szállitanak Braun és Urményi, Budapest, Báthory-utca 7. 1651

SILOZÁST részletesen tárgyalja Csiki László: Zöldtakarmányok konzerválása cimű most megjelent müve, ára 3·30 pengő. Pátria r.-t. könyvosztálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

UJ és kevéssé használt traktorok, lóherefejtőgépek, Ásványi-féle szártépőgépek, cséplőgépek, elevátorok, kombinált sorvetőgépek stb. legelőnyösebben beszerezhetők és cserélhetők L. Lukács Vilmos gépnagykereskedőnél, Nyiregyházán. 8727

SI-SPORT müvelőinek nélkülözhetetlen Switcker most megjelent utmutatója, mely sok ábrával tarkitva a legjobbat nyujtja és a sversenyek hivatalos szabályait is közli. Ára 2·40 pengő. „Pátria„ r.-t. könyvosztálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

GYŐRI püspökség szanyi gazdaságában (posta Szany, Sopron megye) 40 méternázsa elsőosztályu, sajátermésű, államilag **fehérbárcával ólomzárolt vörösheremag** 100 kilogrammos tételekben 270 pengő árban (forgalmi adó nincs) eladó. A mag hazai származásu, így nem fagy ki. 186

GYÁRI és alakitott S-as magánjáró cséplőkészlet több évi fizetésre jutányosan eladó. Füstl Sándor, Szentes, Sarkadi-utca. 244

BAROMFITENYÉSZTŐKNEK a következő szakkönyveket ajánljuk: Winkler: Baromfitenyésztés, 2. kiadás, 10 P; Predmerszky: A tojásfarmer, 8 P; Szőnyey: A csirkefarm, 4 P; Bakoss: A tyukok tojáshozamának fokozása, 1·20 P. „Pátria" r.-t. könyvosztálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

Fattinger-féle Ia vérliszt
Extrahált szójadara
Speciális halliszt
Pehelyszerű Dorschliszt
Speciális husliszt
Univerzális sertéstakarmány
Extrahált repcedara
és mindenféle olajpogácsák
a legmagasabb beltartalommal legolcsóbban kapható:
ZWEBNER JACQUES cégnél 2086
Budapest, V., Nádor-u. 28.
Telefon: Automata 140—72

A „KISHIRDETÉSEK" folytatása a 120. oldalon van!

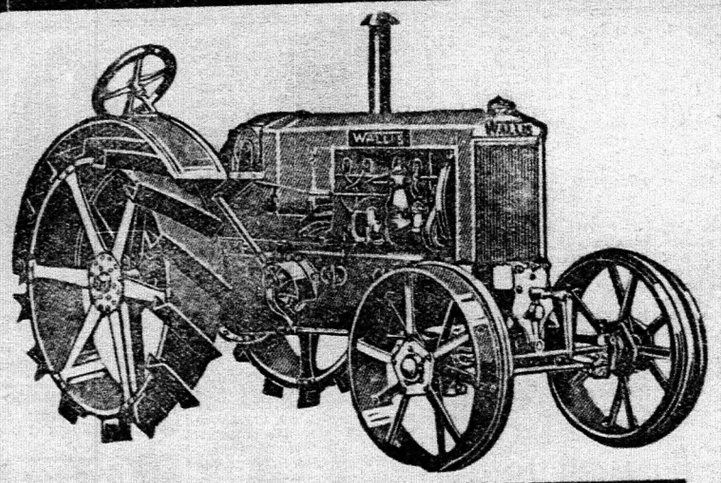

A világpiac vezető traktortipusa
a MASSEY-HARRIS-féle
WALLIS-TRAKTOR
Fölényét bizonyitják a Müegyetem által hivatalosan megállapitott eredmények, amelyek szerint a
WALLIS-TRAKTOR
középkötött talajon óránként 1·2 kat. holdat 20 cm. mélyen szánt fel és kat. h.-ként 6·15 kg. petróleumot fogyaszt.
Részletes felvilágositással szivesen szolgál:
Nemzetközi Gépkereskedelmi Részvénytársaság
Budapest, V., Vilmos császár-ut 32. Nyugati fiók: VI., Vilmos császár-ut 63.

Gőzekebérszántást
őszi és tavaszi szántást, gyeptörést, szőlőtelepek faiskolák, erdősitések mély rigolirozását elvállalja
Wolff Ernő, Budapest-Kelenföld
2073 Telefon: Jössef 388—48 Sürgönycim: Wolffeke Budapest

A tej és tejcrmékek
A vaj, sajt, tejkonzervek és egyéb tejkészitmények gyártása.
Irta: Gratz Ottó.
612 oldal, 167 képpel.
Ára 23 pengő.
„Pátria" r.-t. könyvosztálya Budapest IX., Üllői-ut 25.

GŐZEKE-részleteket mindenféle gyártmányt gőzekéhez készit és szállit preciz kivitelben, acél fogaskerekeket, fémcsapágyakat, tüzszekrényeket, ekevasakat stb. SODRONYKÖTELEKET
SZILÁGYI és DISKANT gépgyára, MISKOLCON
Első Magyar Gazdasági Gépgyár R. T. Ford-autók. Fordson traktorok képviselete.

Miért a CORMICK a traktorok királya?

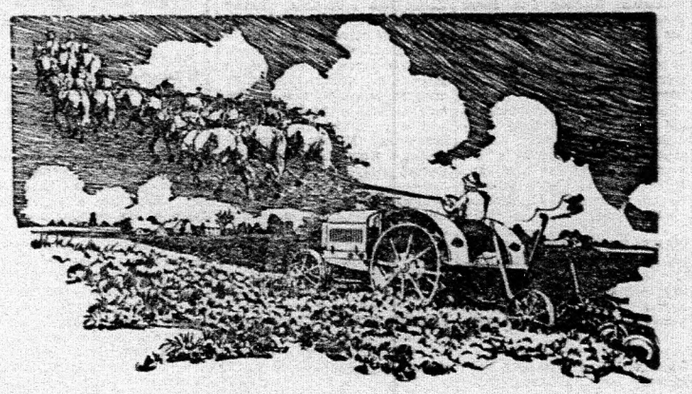

Mert:

	20 HP	30 HP
felszánt egy óra alatt	1 m. holdat	1·5 m. holdat
fogyaszt m. holdankint	6·4 kg.	6·2 kg. petróleumot,

középkötött talajon 8" szántási mélység mellett.

Kenőolaj-fogyasztása: 10 magyar holdra 2 kg.
Élettartam: 8—12 év.

INTERNATIONAL HARVESTER COMPANY
MC CORMICK, CHICAGO
VEZÉRKÉPVISELET
DÉNES B.
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V., VÁCI-UT 98.
LEVÉLCIM: BUDAPEST 56. FIOKBÉRLŐ
SÜRGONYCIM: „DÉBERT BUDAPEST"
TELEFON: L. 909—51, L. 909—89, L. 920—63 ÉS L. 963—42
ALAPITVA 1883
104

"PÁTRIA" Irodalmi Vállalat és Nyomdai Részvénytársaság nyomása, Budapest, IX. kerület, Üllői-ut 25. szám (Köztelek) Felelős nyomdavezető: Mészáros Vilmos